

หลักสูตร

พลเมืองดี วิถี อร.

โรงเรียนองค์รักษ์ จังหวัดนครนายก

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปราชญ์บุรี นครนายก

คำนำ

โรงเรียนองค์กรักษ์ มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนเพื่อเตรียมพลเมืองของชาติไปสู่การเป็นพลเมืองดีของโลก โดยบูรณาการเข้ากับหลักสูตรท้องถิ่น เน้นการเปลี่ยนแปลงในมิติด้านเนื้อหาและการเรียนรู้ ส่งเสริมการพัฒนาด้านทักษะการรู้เท่าทัน ทักษะชีวิต (Life Skills) การบูรณาการในลักษณะสหวิทยาการ งานนโยบายด้านการศึกษา หลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมทั้งมีการเน้นวิชาการศึกษาเพื่อความเป็นพลเมือง (Citizenship Education) โดยจัดการศึกษาให้พลเมืองของประเทศมีสมรรถนะที่จำเป็น เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตและการทำงานได้ (Competency-Based) การจัดการศึกษาให้พลเมืองของประเทศมีสมรรถนะที่จำเป็น จำเป็นต้องปรับปรุงหลักสูตร ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะที่ต้องการ ผ่านทางกระบวนการจัดการเรียนการสอน และหลักสูตรฐานสมรรถนะ เพื่อที่จะมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ คุณลักษณะ ทักษะสมรรถนะในศตวรรษที่ 21 และการเป็นพลเมืองโลก เข้าใจและชื่นชมอัตลักษณ์ที่แตกต่างและหลากหลาย

หลักสูตรพลเมืองดีวิถี อ.ร. เป็นการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน เตรียมพลเมืองของชาติไปสู่การเป็นพลเมืองดีที่มีประสิทธิภาพ จึงนำมาสู่การกำหนดรายวิชาพลเมืองดีวิถี อ.ร. โดยเน้นให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนา และส่งเสริมตามความสนใจ และศักยภาพบุคคลอย่างเท่าเทียมกัน ดังนั้น โรงเรียนองค์กรักษ์จึงได้จัดทำหลักสูตรวิชาพลเมืองดีวิถี อ.ร. เป็นรายวิชาเพิ่มเติมในหลักสูตรสถานศึกษาตามกรอบความคิดในการพัฒนารายวิชาเพิ่มเติม และบูรณาการเข้ากับหลักสูตรท้องถิ่น

โรงเรียนองค์กรักษ์หวังเป็นอย่างยิ่งว่าการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร "พลเมืองดีวิถี อ.ร." ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนองค์กรักษ์ (ฉบับปรับปรุง 2566) จะเป็นประโยชน์สำหรับครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้องที่จะนำไปใช้จัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โรงเรียนองค์กรักษ์

สารบัญ

ความสำคัญและความจำเป็นของหลักสูตร	1
หลักการของหลักสูตร	2
จุดมุ่งหมายของหลักสูตร.....	2
สมรรถนะของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์	2
คุณลักษณะอันพึงประสงค์.....	3
การกำหนดสาระการเรียนรู้	4
โครงสร้างหลักสูตรรายวิชา	8
คำอธิบายรายวิชา.....	21
แนวทางการจัดการเรียนรู้.....	26
บรรณานุกรม.....	27
ภาคผนวก.....	28
พฤติกรรมบ่งชี้หลักตามระดับสมรรถนะ	29
คณะผู้จัดทำหลักสูตร	69

ความสำคัญและความจำเป็นของหลักสูตร

การศึกษาของประเทศไทยให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพของเด็กไทย โดยสะท้อนจากพัฒนาการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง กระทรวงศึกษาธิการเห็นความสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติที่ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการปฏิรูปครู ปฏิรูปโรงเรียน และปฏิรูประบบบริหารจัดการศึกษา (คณะทำงานปฏิรูปประเทศด้านศึกษา, 2564) ทั้งนี้ ในประเด็นของหลักสูตรได้เน้นการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน และการบริหารจัดการ เพื่อให้คนรุ่นใหม่เกิดกระบวนการคิดอย่างมีระบบ และแก้ปัญหาอย่างเป็นเหตุเป็นผล รวมทั้งการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม การสร้างระเบียบวินัยการมีจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อสังคม การยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และความภาคภูมิใจในการเป็นคนไทย ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาและยกระดับคุณภาพของสังคมไทยในอนาคต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2557) แนวคิดดังกล่าวคือการพัฒนาความเป็นพลเมืองไทย และพลเมืองโลก ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขซึ่งเป็นวิสัยทัศน์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 นอกจากนี้ ในการจัดการศึกษาของโลก มีแนวโน้มเกิดการเปลี่ยนแปลงในมิติด้านเนื้อหาและการเรียนรู้ เช่น การส่งเสริมการพัฒนา ด้านทักษะการรู้เท่าทัน ทักษะชีวิต (Life Skills) การบูรณาการในลักษณะสหวิทยาการ งานนโยบาย ด้านการศึกษา หลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมทั้งมีการเน้นวิชาการศึกษาเพื่อความเป็นพลเมือง (Citizenship Education) (สุขุมาลัย สงเคราะห์, 2558)

การใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรที่อิงมาตรฐานการเรียนรู้เป็นหลัก จัดการเรียนรู้ที่เน้นเนื้อหาเป็นหลัก (Content-Based) แต่ไม่ได้เน้นว่าเมื่อเรียนรู้แล้ว ผู้เรียนสามารถนำความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะต่าง ๆ ไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตและการทำงานได้ (Competency-Based) ส่งผลให้การดำรงชีวิตในโลกปัจจุบัน ต้องจัดการศึกษาให้พลเมืองของประเทศ มีสมรรถนะที่จำเป็น ดังนั้น หลักสูตรสถานศึกษาจำเป็นต้องปรับปรุงให้เป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะ) โดยการปรับจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ยังคงใช้ในปัจจุบันให้เป็นหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะเพื่อประกันว่าผู้เรียนทุกคนสามารถประสบความสำเร็จได้ตามความถนัด ความสามารถและศักยภาพในรูปแบบของตนเอง (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2564) ประกอบกับแผนพัฒนาการศึกษาที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ คุณลักษณะ ทักษะ สมรรถนะในศตวรรษที่ 21 และ การเป็นพลเมืองโลก เข้าใจและชื่นชมอัตลักษณ์ที่แตกต่างและหลากหลาย

โรงเรียนองค์กรักษ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปราชญ์บุรี นครนายก ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนเตรียมพลเมืองของชาติไปสู่การเป็นพลเมืองดีที่มีประสิทธิภาพ จึงนำมาสู่การกำหนดรายวิชาพลเมืองดีวิถี อ.ร. โดยเน้นให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนา และส่งเสริมตามความสนใจ และศักยภาพบุคคลอย่างเท่าเทียมกัน

ดังนั้น โรงเรียนนงคราญจึงได้จัดทำหลักสูตรวิชาพลเมืองดีวิถี อ.ร. เป็นรายวิชาเพิ่มเติมในหลักสูตรสถานศึกษา ตามกรอบความคิดในการพัฒนารายวิชาเพิ่มเติม และบูรณาการเข้ากับหลักสูตรท้องถิ่น

หลักการของหลักสูตร

1. เป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะ ที่มุ่งเน้นพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนที่แตกต่างกัน
2. เป็นหลักสูตรการสอนแบบทีม ที่ผู้สอนรวบรวมข้อมูลและพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องร่วมกัน
3. เป็นหลักสูตรที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

1. พัฒนาผู้เรียนให้รู้จักโรงเรียนนงคราญ เข้าใจ และสามารถปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียน
2. พัฒนาผู้เรียนให้รู้จักท้องถิ่นอำเภอองครักษ์ เข้าใจ และสามารถปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชนที่อยู่อาศัย
3. พัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีลักษณะการเป็นพลเมืองที่ดีของสังคมไทย และสังคมโลก
4. พัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะที่สำคัญสำหรับดำรงชีวิตในสังคม

สมรรถนะของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรเพิ่มเติมพลเมืองดีวิถี อ.ร. มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะ 5 ประการ (ตามแนวคิดสมรรถนะหลัก 5 ประการ สู่การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะในชั้นเรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551) และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังนี้

สมรรถนะผู้เรียน 5 ประการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564) ดังนี้

1. การจัดการตนเอง (Self-Management : SM) การรู้จักรัก เห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น ตั้งเป้าหมายในชีวิตและกำกับตนเอง การจัดการอารมณ์และความเครียด รวมถึงการจัดการปัญหาและภาวะวิกฤต สามารถฟื้นคืนสู่สภาวะสมดุลเพื่อไปสู่ความสำเร็จของเป้าหมายในชีวิต มีสุขภาวะที่ดี และมีสัมพันธภาพกับผู้อื่นได้ดี

2. การสื่อสาร (Communication : CM) การรับและส่งสารบนพื้นฐานความเข้าใจและความเคารพ ในความคิดหรือวัฒนธรรมที่แตกต่าง ตลอดจนสามารถเลือกใช้กลวิธีการสื่อสารทั้งวัจนภาษาและอวัจนภาษา หรือการสื่อความหมายผ่านสื่อในรูปแบบต่าง ๆ อย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อบรรลุเป้าหมายในการสื่อสาร

3. การรวมพลังทำงานเป็นทีม (Teamwork and Collaboration : TC) การทำงานร่วมกันให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายโดยการเป็นสมาชิกทีมที่ดีและมีภาวะผู้นำ ใช้กระบวนการทำงานแบบร่วมมือรวมพลังอย่างเป็นระบบ ด้วยความโปร่งใสตรวจสอบได้ มีการประสานความคิดเห็นที่ ต่างกันสู่การตัดสินใจ

เป็นที่มออย่างรับผิดชอบร่วมกัน สร้างความสัมพันธ์ที่ดีและจัดการความขัดแย้งภายในได้สถานการณ์ปกติ และสถานการณ์ที่มีความซับซ้อน

4. การคิดขั้นสูง (Higher Order Thinking : HOT) การแก้ปัญหาหรือพัฒนาชิ้นงาน วิธีการหรือนวัตกรรมโดยใช้ความคิดที่แปลกใหม่หรือพัฒนาต่อยอดจากของเดิมให้เหมาะสมต่อการใช้งานจริง เปรียบเทียบแหล่งข้อมูลและข้อเท็จจริงได้ ประเมินผลกระทบของปัญหาโดยใช้วิธีการที่เหมาะสม พิจารณาโครงสร้างเชิงระบบให้ครอบคลุมเพียงพอที่จะแก้ปัญหา สามารถสะท้อนความคิดเกี่ยวกับเนื้อหาและกระบวนการเรียนรู้ที่ได้จากการแก้ปัญหาของตนเองได้

5. การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen : AC) การปฏิบัติตนอย่างรับผิดชอบในฐานะพลเมืองไทยและพลโลก รู้เคารพสิทธิเสรีของตนเองและผู้อื่น เคารพในกฎกติกาและกฎหมายมีส่วนร่วมทางสังคมอย่างมีวิจารณญาณ อยู่ร่วมกับผู้อื่นท่ามกลางความหลากหลาย เห็นคุณค่าของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์มีบทบาทในการตัดสินใจและสร้างการเปลี่ยนแปลงทางสังคมโดยยึดมั่นในความเท่าเทียมเป็นธรรม ค่านิยมประชาธิปไตย และสันติวิธี

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551) มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

การกำหนดสาระการเรียนรู้

หลักสูตร พลเมืองดีวิถี อ.ร.

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ระดับชั้น	ภาคเรียน	สาระหลัก	สาระย่อย
ม.1	1	ต้นกำเนิดลูกอร. พลิกติน ถิ่นองค์กรักษ์	-ประวัติความเป็นมา -บุคคลสำคัญ -สภาพปัจจุบัน -สำนักวิชาชีพโรงเรียน -ประวัติความเป็นมา -หมู่บ้านในอำเภอองค์กรักษ์
	2	พลิกติน ถิ่นองค์กรักษ์	วิถีวัฒนธรรมชุมชน -สภาพเศรษฐกิจ และอาชีพ -สภาพสังคม ศาสนาและความเชื่อ -ประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญา -สถานที่สำคัญและแหล่งเรียนรู้ -บุคคลสำคัญในชุมชน
ม.2	1	เรียนรู้ รักตนเอง	ชีวิตของเรา - การรู้จักตนเอง การตั้งเป้าหมายในชีวิต - บทบาท สิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบ ต่อตนเอง อุดมการณ์คุณธรรม - ความกตัญญู - ความซื่อสัตย์สุจริต - ความรับผิดชอบต่อสังคม - ความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม
	2	พลเมืองดีวิถีโลก	-สิทธิเสรีภาพ และความเท่าเทียมตาม หลักสากล -ความหลากหลายของมนุษยชาติ -สภาพปัญหาและความเปลี่ยนแปลงของ สังคมโลก

ระดับชั้น	ภาคเรียน	สาระหลัก	สาระย่อย
			-สถานการณ์สิ่งแวดล้อมโลก และการ บริโภคอย่างยั่งยืน
ม.3	1	ความมั่งคั่งที่ยั่งยืน	-หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง -การเงิน และการลงทุน -การพัฒนาต่อยอดอาชีพในท้องถิ่น
	2	ความมั่งคั่งที่ยั่งยืน	-การสร้างรายได้จากภูมิปัญญาในท้องถิ่น -การบริหารจัดการ และการกระจายสินค้า -การฝึกประสบการณ์จากสถาประกอบการ ในท้องถิ่น

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ระดับชั้น	ภาคเรียน	สาระหลัก	สาระย่อย
ม.4	1	ต้นกำเนิดลูกออร์. พลิกติน ถิ่นองค์กรักษ์	-ประวัติความเป็นมา -บุคคลสำคัญ -สภาพปัจจุบัน -สำนักวิจัยโรงเรียน -ประวัติความเป็นมา -ผังเมืองของตำบลในอำเภอองค์กรักษ์
	2	พลิกติน ถิ่นองค์กรักษ์	วิถีวัฒนธรรมชุมชน -สภาพเศรษฐกิจ และอาชีพ -สภาพสังคม ศาสนาและความเชื่อ -ประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญา -สถานที่สำคัญและแหล่งเรียนรู้ -บุคคลสำคัญในชุมชน
ม.5	1	ความมั่งคั่งที่ยั่งยืน	-หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง -การเงิน และการลงทุน -การพัฒนาต่อยอดอาชีพในท้องถิ่น
	2	ความมั่งคั่งที่ยั่งยืน	-การสร้างรายได้จากภูมิปัญญาในท้องถิ่น -การบริหารจัดการ และการกระจายสินค้า -การฝึกประสบการณ์จากสถานประกอบการในท้องถิ่น
ม.6	1	เรียนรู้ รักตนเอง	-บทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบต่อตนเอง -บทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม -สิทธิของตนเองตามบริบทของสังคม -การทุจริตคอร์รัปชัน -ความกตัญญู และอุดมการณ์คุณธรรม -การรู้จักตนเอง การตั้งเป้าหมายในชีวิต
	2	พลเมืองดีวิถีโลก	-สิทธิเสรีภาพ และความเท่าเทียมตามหลักสากล

ระดับชั้น	ภาคเรียน	สาระหลัก	สาระย่อย
			<ul style="list-style-type: none">-ความหลากหลายของมนุษยชาติ-สภาพปัญหาและความเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก-สถานการณ์สิ่งแวดล้อมโลก และการบริโภคอย่างยั่งยืน

โครงสร้างหลักสูตรรายวิชา

รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	ระดับชั้น	ภาคเรียน	จำนวนหน่วยกิต
ส21231	พลเมืองดีวิถี อ.ร. 1	ม.1	1	0.5
ส21232	พลเมืองดีวิถี อ.ร. 2	ม.1	2	0.5
ส22233	พลเมืองดีวิถี อ.ร. 3	ม.2	1	0.5
ส22234	พลเมืองดีวิถี อ.ร. 4	ม.2	2	0.5
ส23235	พลเมืองดีวิถี อ.ร. 5	ม.3	1	0.5
ส23236	พลเมืองดีวิถี อ.ร. 6	ม.3	2	0.5
ส31231	พลเมืองดีวิถี อ.ร. 7	ม.4	1	0.5
ส31232	พลเมืองดีวิถี อ.ร. 8	ม.4	2	0.5
ส32233	พลเมืองดีวิถี อ.ร. 9	ม.5	1	0.5
ส32234	พลเมืองดีวิถี อ.ร. 10	ม.5	2	0.5
ส33235	พลเมืองดีวิถี อ.ร. 11	ม.6	1	0.5
ส33236	พลเมืองดีวิถี อ.ร. 12	ม.6	2	0.5

โครงสร้างรายวิชา

รหัสวิชา ส21231 ชื่อรายวิชา พลเมืองดีวิถี อ.ร. 1 ชั้น ม.1 เวลา 1 ชั่วโมง/สัปดาห์

ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	สมรรถนะหลัก	ระดับสมรรถนะ	ผลการเรียนรู้	สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด
1	ต้นกำเนิดลูกออร์. -ประวัติความเป็นมา -บุคคลสำคัญ -สภาพปัจจุบัน -สำนึกรักโรงเรียน	-การสื่อสาร -การรวมพลังทำงานเป็นทีม -การคิดขั้นสูง -การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง -การจัดการตนเอง	(5) (5) (5) (5) (5)	- นำเสนอข้อมูลผ่านสื่อที่เหมาะสมเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาและบุคคลสำคัญของโรงเรียนองครักษ์จากการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ โดยการทำงานเป็นทีม - มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานแบบทีม สามารถประเมินการทำงานของตนเองที่มีต่อทีมได้ - ระบุ วิเคราะห์ ปัญหาหรือสิ่งที่ควรพัฒนา พร้อมทั้งออกแบบและนำเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาโรงเรียน พร้อมทั้งนำเสนอข้อมูลแลกเปลี่ยนกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม - แสดงออกถึงพฤติกรรมที่ส่งเสริมโรงเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนอย่างสร้างสรรค์	- ประวัติโรงเรียนองครักษ์ สภาพปัจจุบัน ตัวอย่างบุคคลสำคัญในอดีตและปัจจุบัน
2	พริกดิน ถิ่นองครักษ์ -ประวัติความเป็นมา -หมู่บ้านในอำเภอองครักษ์	-การสื่อสาร -การรวมพลังทำงานเป็นทีม -การคิดขั้นสูง	(5) (5) (5)	-นำเสนอข้อมูลประวัติความเป็นมาของอำเภอองครักษ์จากการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งต่างๆ -จัดทำแผนผังแสดงที่ตั้งบ้านพักอาศัยและสถานที่สำคัญในหมู่บ้านของตนเองจากการสำรวจและศึกษาข้อมูล -มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานแบบทีม สามารถประเมินการทำงานของตนเองที่มีต่อทีมได้	-ประวัติความเป็นมาของอำเภอองครักษ์ ลักษณะทางภูมิศาสตร์ของหมู่บ้านต่างๆ ภายในอำเภอองครักษ์

โครงสร้างรายวิชา

รหัสวิชา ส31232 ชื่อรายวิชา พลเมืองดีวิถี อ.ร. 2 ชั้น ม.1 เวลา 1 ชั่วโมง/สัปดาห์

ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	สมรรถนะหลัก	ระดับสมรรถนะ	ผลการเรียนรู้	สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด
2	<p>พลิกติน ถิ่นองค์กรักษ์</p> <p>วิถีวัฒนธรรมชุมชน</p> <ul style="list-style-type: none"> - สภาพเศรษฐกิจและอาชีพ - สภาพสังคม ศาสนาและความเชื่อ - ประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญา - สถานที่สำคัญและแหล่งเรียนรู้ - บุคคลสำคัญในชุมชน 	<ul style="list-style-type: none"> - การสื่อสาร - การรวมพลังทำงานเป็นทีม - การคิดขั้นสูง - การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง 	<p>(5)</p> <p>(5)</p> <p>(5)</p> <p>(5)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - สืบค้นข้อมูลวิถีวัฒนธรรมชุมชนของตนเอง - นำเสนอข้อมูลแลกเปลี่ยนร่วมกันกับสมาชิกในกลุ่มถึงความหลากหลายของวิถีวัฒนธรรมชุมชน - วางแผน ออกแบบ นำเสนอข้อมูลวิถีวัฒนธรรมชุมชนผ่านสมุดเล่มเล็ก - ปฏิบัติการทำสมุดเล่มเล็กเกี่ยวกับวิถีวัฒนธรรมชุมชนในประเด็นที่รับผิดชอบ - นำเสนอข้อมูลผ่านสื่อที่น่าสนใจกับสมาชิกในห้องเรียนได้ - สามารถแสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมชุมชนในประเด็นต่างๆ ได้ 	<ul style="list-style-type: none"> - ในแต่ละชุมชนย่อมมีความหลากหลายในด้านวิถีวัฒนธรรม การเรียนรู้ความแตกต่างและหลากหลายของวิถีวัฒนธรรม จะช่วยให้เราอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข

โครงสร้างรายวิชา

รหัสวิชา ส31231 ชื่อรายวิชา พลเมืองดีวิถี อ.ร. 7 ชั้น ม.4 เวลา 1 ชั่วโมง/สัปดาห์

ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	สมรรถนะหลัก	ระดับ สมรรถนะ	ผลการเรียนรู้	สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด
1	ต้นกำเนิดลูกออร์. -ประวัติความเป็นมา -บุคคลสำคัญ -สภาพปัจจุบัน -สำนึกรักโรงเรียน	-การสื่อสาร -การรวมพลังทำงานเป็นทีม -การคิดขั้นสูง -การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง -การจัดการตนเอง	(7) (7) (7) (7) (7)	-สืบค้นข้อมูลประวัติความเป็นมาและบุคคลสำคัญของโรงเรียนองค์กรจากแหล่งต่างๆ และออกแบบการนำเสนอข้อมูลผ่านสื่อด้วยวิธีการที่เหมาะสม -มีกระบวนการทำงานแบบทีมที่เป็นระบบ มีการแบ่งหน้าที่ตามความสามารถของสมาชิกในทีมได้อย่างเหมาะสม -จัดทำโครงการในการแก้ปัญหาหรือการพัฒนาโรงเรียนพร้อมดำเนินการ สรุป และนำเสนอได้อย่างเหมาะสม	- ประวัติโรงเรียนองค์กร โรงเรียนองค์กร สภาพปัจจุบัน ตัวอย่างบุคคลสำคัญในอดีตและปัจจุบัน
2	พลิกดิน ถิ่นองค์กร -ประวัติความเป็นมา -ผังเมืองของตำบลในอำเภอองค์กร	-การสื่อสาร	(7)	- ศึกษาประวัติความเป็นมาของอำเภอองค์กร และสำรวจ หรือสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับผังเมืองของตำบลในอำเภอองค์กร พร้อมทั้งนำเสนอข้อมูลที่สนใจผ่านสื่อที่เหมาะสม	- ประวัติความเป็นมาของอำเภอองค์กร ลักษณะทางภูมิศาสตร์ของตำบลต่าง ๆ ภายในอำเภอองค์กร

โครงสร้างรายวิชา

รหัสวิชา ส31232 ชื่อรายวิชา พลเมืองดีวิถี อ.ร. 8 ชั้น ม.4 เวลา 1 ชั่วโมง/สัปดาห์

ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	สมรรถนะหลัก	ระดับสมรรถนะ	ผลการเรียนรู้	สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด
2	<p>พลิกติน ถิ่นองค์กรักษ์</p> <p>วิถีวัฒนธรรมชุมชน</p> <ul style="list-style-type: none"> - สภาพเศรษฐกิจและอาชีพ - สภาพสังคม ศาสนาและความเชื่อ - ประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญา - สถานที่สำคัญและแหล่งเรียนรู้ - บุคคลสำคัญในชุมชน 	<ul style="list-style-type: none"> - การสื่อสาร - การรวมพลังทำงานเป็นทีม - การคิดขั้นสูง - การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง 	<p>(7)</p> <p>(7)</p> <p>(7)</p> <p>(7)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - สืบค้นข้อมูลวิถีวัฒนธรรมชุมชนของตนเอง - นำเสนอข้อมูล แลกเปลี่ยนร่วมกันกับสมาชิกในกลุ่มถึงความหลากหลายของวิถีวัฒนธรรมชุมชน - วางแผน ออกแบบ นำเสนอ ข้อมูลวิถีวัฒนธรรมชุมชนผ่านนิทรรศการ - ปฏิบัติการจัดนิทรรศการเกี่ยวกับวิถีวัฒนธรรมชุมชนในประเด็นที่รับผิดชอบ - นำเสนอข้อมูลผ่านนิทรรศการที่น่าสนใจให้นักเรียนโรงเรียนองค์กรักษ์ - สามารถแสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมชุมชนในประเด็นต่างๆ ได้ 	<p>-ในแต่ละชุมชนย่อมมีความหลากหลายในด้านวิถีวัฒนธรรม การเรียนรู้ความแตกต่างและหลากหลายของวิถีวัฒนธรรม จะช่วยให้เราอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข</p>

โครงสร้างรายวิชา

รหัสวิชา ส22233 ชื่อรายวิชา พลเมืองดีวิถี อ.ร. 3 ชั้น ม.2 เวลา 1 ชั่วโมง/สัปดาห์

ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	สมรรถนะหลัก	ระดับสมรรถนะ	ผลการเรียนรู้	สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด
1	<p>เรียนรู้ รักตนเอง</p> <p>1.1ชีวิตของเรา</p> <p>-การรู้จักตนเอง การตั้งเป้าหมายในชีวิต</p> <p>-บทบาท สิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบต่อตนเอง</p> <p>1.2อุดมการณ์คุณธรรม</p> <p>-ความกตัญญู</p> <p>-ความซื่อสัตย์สุจริต</p> <p>-ความรับผิดชอบต่อสังคม</p> <p>-ความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม</p>	<p>-การสื่อสาร</p> <p>-การรวมพลังทำงานเป็นทีม</p> <p>-การคิดขั้นสูง</p> <p>-การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง</p> <p>-การจัดการตนเอง</p>	<p>(6)</p> <p>(6)</p> <p>(6)</p> <p>(6)</p> <p>(5-6)</p>	<p>-วิเคราะห์พื้นฐานชีวิตของตนเอง สถานะ บทบาทในสังคม สภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อชีวิต ความต้องการของตนเอง และเป้าหมายในอนาคต</p> <p>-กำหนดเป้าหมายระยะ 1-2 เดือน ของตนเอง พร้อมทั้งออกแบบ วางแผน เพื่อดำเนินการไปสู่เป้าหมายที่กำหนด โดยคำนึงถึงสิทธิที่จะได้รับจากสังคม และนำไปปฏิบัติด้วยความรับผิดชอบต่อตนเอง</p> <p>-วิเคราะห์สาเหตุของความสำเร็จ หรือความล้มเหลวจากการนำแผนการกำหนดเป้าหมายระยะสั้นไปใช้ พร้อมทั้งสื่อความได้อย่างชัดเจน</p> <p>-วางแผนการนำเสนอละครคุณธรรมกับทีม ตั้งแต่การเขียนบทละคร การกำหนดนักแสดง การซ้อมการแสดง การเตรียมอุปกรณ์ประกอบการแสดง ตลอดจนทำการแสดงให้กับผู้อื่นรับชมได้</p>	<p>-การเป็นพลเมืองที่ดี เริ่มต้นจากการเรียนรู้บทบาทหน้าที่ของตนเอง โดยต้องมีความรับผิดชอบและปกป้องสิทธิเสรีภาพของตนเองและผู้อื่นบนพื้นฐานของหลักประชาธิปไตย</p>

ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	สมรรถนะหลัก	ระดับ สมรรถนะ	ผลการเรียนรู้	สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด
				-รับชมการแสดงละครคุณธรรมด้วยความตั้งใจ และ ถ่ายทอดความรู้สึกถึงอุดมการณ์คุณธรรมที่ได้รับจาก การชมละคร	

วิเคราะห์ผลการเรียนรู้กับสมรรถนะที่คาดว่าจะเกิดกับผู้เรียน

ผลการเรียนรู้	สมรรถนะ	ตัวอย่าง พฤติกรรมบ่งชี้/สมรรถนะที่คาดว่าจะเกิดกับผู้เรียน
-วิเคราะห์พื้นฐานชีวิตของตนเอง สถานะ บทบาทในสังคม สภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อชีวิต ความต้องการของตนเอง และ เป้าหมายในอนาคต	การจัดการตนเอง(5-6) การคิดขั้นสูง (6)	-มีมโนทัศน์เกี่ยวกับตนเองที่ถูกต้อง,บอกถึงสิ่งที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิต -วิเคราะห์ปัจจัยในระบบ,วิเคราะห์แนวโน้มของปัญหาและสถานการณ์
-กำหนดเป้าหมายระยะ 1-2 เดือน ของตนเอง พร้อมทั้งออกแบบวางแผน เพื่อดำเนินการไปสู่เป้าหมายที่กำหนด โดยคำนึงถึงสิทธิที่จะได้รับจากสังคม และนำแผนไปปฏิบัติด้วยความรับผิดชอบต่องานตนเอง	การจัดการตนเอง(5-6) การคิดขั้นสูง (6) การสื่อสาร (6)	-ตัดสินใจและวางแผนเกี่ยวกับชีวิตของตนเอง และ จูงใจตนเองไปสู่เป้าหมาย -วิเคราะห์ปัจจัยในระบบ,วิเคราะห์แนวโน้มของปัญหาและสถานการณ์ -การออกแบบการสื่อสารเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง
-วิเคราะห์สาเหตุของความสำเร็จ หรือความล้มเหลวจากการนำแผนการกำหนดเป้าหมายระยะสั้นไปใช้ พร้อมทั้งสื่อความได้อย่างชัดเจน	การคิดขั้นสูง (6) การสื่อสาร (6)	-วิเคราะห์ปัจจัยในระบบ,วิเคราะห์แนวโน้มของปัญหาและสถานการณ์ -การออกแบบการสื่อสารเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง
-วางแผนการนำเสนอละครคุณธรรมกับทีม ตั้งแต่การเขียนบทละคร การกำหนดนักแสดง การซ้อมการแสดง การเตรียมอุปกรณ์ ประกอบการแสดง ตลอดจนทำการแสดงให้กับผู้อื่นรับชมได้	การคิดขั้นสูง (6) การสื่อสาร (6) การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง(6) การรวมพลังทำงานเป็นทีม (6)	-พัฒนาชิ้นงานเพื่อแก้ปัญหาที่ซับซ้อนด้วยความคิดที่แปลกใหม่ -มีจริยธรรมในการสื่อสาร,เห็นความสำคัญของการสื่อสารเพื่ออยู่ร่วมกันที่ดี -แบ่งปันของตนเองให้กับผู้อื่น เคารพและปฏิบัติตามข้อตกลง

ผลการเรียนรู้	สมรรถนะ	ตัวอย่าง พฤติกรรมบ่งชี้/สมรรถนะที่คาดว่าจะเกิดกับผู้เรียน
		-มีส่วนร่วม สะท้อนผลการทำงาน โดยตระหนักถึงเป้าหมายและสัมพันธภาพ
-รับชมการแสดงละครคุณธรรมด้วยความตั้งใจ และถ่ายทอดความรู้สึกถึงอุดมการณ์คุณธรรมที่ได้รับจากการชมละคร	การสื่อสาร (6) การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง(6)	-รับสารผ่านสื่อที่หลากหลายโดยปราศจากอคติ,ฟังแบบ Deep listening -ให้เกียรติผู้อื่น ติดตามและประเมินข้อมูลทางสังคม

โครงสร้างรายวิชา

รหัสวิชา ส22234 ชื่อรายวิชา พลเมืองดีวิถี อ.ร. 4 ชั้น ม.2 เวลา 1 ชั่วโมง/สัปดาห์

ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	สมรรถนะหลัก	ระดับสมรรถนะ	ผลการเรียนรู้	สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด
2	<p>พลเมืองดีวิถีโลก</p> <p>-สิทธิเสรีภาพ และความเท่าเทียมตามหลักสากล</p> <p>-ความหลากหลายของมนุษยชาติ</p> <p>-สภาพปัญหาและความเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก</p> <p>-สถานการณ์สิ่งแวดล้อมโลก และการบริโภคอย่างยั่งยืน</p>				

โครงสร้างรายวิชา

รหัสวิชา ส32233 ชื่อรายวิชา พลเมืองดีวิถี อ.ร. 9 ชั้น ม.5 เวลา 1 ชั่วโมง/สัปดาห์

ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	สมรรถนะหลัก	ระดับสมรรถนะ	ผลการเรียนรู้	สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด
1	<p>ความมั่งคั่งที่ยั่งยืน</p> <p>-หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>-การเงิน และการลงทุน</p> <p>-การพัฒนาต่อยอดอาชีพในท้องถิ่น</p>	<p>-การสื่อสาร</p> <p>-การรวมพลังทำงานเป็นทีม</p> <p>-การคิดขั้นสูง</p> <p>-การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง</p> <p>-การจัดการตนเอง</p>	<p>(8)</p> <p>(8)</p> <p>(8)</p> <p>(8)</p> <p>(8)</p>	<p>-ศึกษา และทำรายงานอาชีพในท้องถิ่นที่ตนสนใจจากปราชญ์ชาวบ้าน หรือผู้ประกอบการในชุมชน โดยมุ่งเน้นศึกษาในประเด็นการลงทุน โอกาสทางอาชีพ และประเด็นอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อการต่อยอดทางอาชีพ</p> <p>-แลกเปลี่ยนข้อมูลกับสมาชิกในกลุ่ม พร้อมทั้งวิเคราะห์เพื่อเลือกอาชีพที่จะนำมาพัฒนาต่อยอด</p> <p>-เขียนแผนธุรกิจเพื่อต่อยอดอาชีพที่กลุ่มสนใจ โดยนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสม</p>	

วิเคราะห์ผลการเรียนรู้กับสมรรถนะที่คาดว่าจะเกิดกับผู้เรียน

ผลการเรียนรู้	สมรรถนะ	ตัวอย่าง พฤติกรรมบ่งชี้/สมรรถนะที่คาดว่าจะเกิดกับผู้เรียน
-ศึกษา และทำรายงานอาชีพในท้องถิ่นที่ตนสนใจ จากประชาชน ชาวบ้าน หรือผู้ประกอบการในชุมชน โดยมุ่งเน้นศึกษาใน ประเด็นการลงทุน โอกาสทางอาชีพ และประเด็นอื่น ๆ ที่จำเป็น ต่อการต่อยอดทางอาชีพ	การจัดการตนเอง (8) การคิดขั้นสูง (8) การสื่อสาร (8) การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง(8)	-ยอมรับข้อผิดพลาดว่าเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ -สามารถเปรียบเทียบแหล่งข้อมูลและข้อเท็จจริง -ใช้การสื่อสารเชิงบวก ออกแบบการสื่อสารผ่านสื่อหลายประเภท -เคารพสิทธิผู้อื่น
-แลกเปลี่ยนข้อมูลกับสมาชิกในกลุ่ม พร้อมทั้งวิเคราะห์เพื่อเลือก อาชีพที่จะนำมาพัฒนาต่อยอด	การสื่อสาร (8) การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง(8) การรวมพลังทำงานเป็นทีม (8)	-ฟังแบบ Deep listening อย่างมีสติ -กระตือรือร้นในการร่วมสร้างการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกในท้องถิ่น -เป็นผู้นำและสมาชิกที่ดีของทีม, ให้ความร่วมมือกับทีมสูงสุดความสามารถ
-เขียนแผนธุรกิจเพื่อต่อยอดอาชีพที่กลุ่มสนใจ โดยนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสม	การคิดขั้นสูง (8) การสื่อสาร (8) การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง(8) การรวมพลังทำงานเป็นทีม (8)	-พัฒนาวิธีการหรือนวัตกรรมเพื่อแก้ปัญหาที่ยากด้วยความคิดที่แปลกใหม่ -ออกแบบการสื่อสารให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย -กระตือรือร้นในการร่วมสร้างการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกในท้องถิ่น -จัดการความขัดแย้งอย่างเป็นระบบ กระตุ้นความสำเร็จของทีม

โครงสร้างรายวิชา

รหัสวิชา ส32234 ชื่อรายวิชา พลเมืองดีวิถี อ.ร. 10 ชั้น ม.5 เวลา 1 ชั่วโมง/สัปดาห์

ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	สมรรถนะหลัก	ระดับ สมรรถนะ	ผลการเรียนรู้	สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด
2	<p>ความมั่งคั่งที่ยั่งยืน</p> <p>-การสร้างรายได้จากภูมิปัญญาในท้องถิ่น</p> <p>-การบริหารจัดการ และการกระจายสินค้า</p> <p>-การฝึกประสบการณ์จากสถานประกอบการในท้องถิ่น</p>				

คำอธิบายรายวิชา

คำอธิบายรายวิชา

รหัสวิชา ส21231

ชื่อวิชา พลเมืองดีวิถี อ.ร. 1

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

จำนวน 0.5 หน่วยกิต

เวลาเรียน 20 ชั่วโมง/ภาคเรียน

สืบค้น ศึกษา และนำเสนอข้อมูลด้วยวิธีการต่าง ๆ เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของโรงเรียน และอำเภอองครักษ์ บุคคลสำคัญของโรงเรียนองครักษ์ ลักษณะทางภูมิศาสตร์ของหมู่บ้านที่อยู่อาศัยภายในอำเภอองครักษ์ ตลอดจนระบุ วิเคราะห์ปัญหาหรือสิ่งที่ควรพัฒนา พร้อมทั้งออกแบบ และนำเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาโรงเรียนองครักษ์ โดยการทำงานเป็นทีม มีส่วนร่วมในการทำงาน ประเมินการปฏิบัติงานของตนเอง และเพื่อนร่วมงาน แลกเปลี่ยนข้อมูลต่าง ๆ กับผู้อื่นอย่างเหมาะสม แสดงออกถึงพฤติกรรม ที่ส่งเสริมโดยเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนได้อย่างสร้างสรรค์ มีคุณลักษณะที่ดีเป็นไปตามหลักสูตรสถานศึกษา

ผลการเรียนรู้

1. นำเสนอข้อมูลผ่านสื่อที่เหมาะสมเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาและบุคคลสำคัญของโรงเรียนองครักษ์จากการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ โดยการทำงานเป็นทีม
2. มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานแบบทีม สามารถประเมินการทำงานของตนเองที่มีต่อทีมได้
3. ระบุ วิเคราะห์ ปัญหาหรือสิ่งที่ควรพัฒนา พร้อมทั้งออกแบบและนำเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาโรงเรียน พร้อมทั้งนำเสนอข้อมูลแลกเปลี่ยนกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม
4. แสดงออกถึงพฤติกรรมที่ส่งเสริมโรงเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนอย่างสร้างสรรค์
5. นำเสนอข้อมูลประวัติความเป็นมาของอำเภอองครักษ์จากการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งต่างๆ
6. จัดทำแผนผังแสดงที่ตั้งบ้านพักอาศัยและสถานที่สำคัญในหมู่บ้านของตนเองจากการสำรวจและศึกษาข้อมูล

คำอธิบายรายวิชา

รหัสวิชา ส21232

ชื่อวิชา พลเมืองดีวิถี อ.ร. 2

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

จำนวน 0.5 หน่วยกิต

เวลาเรียน 20 ชั่วโมง/ภาคเรียน

สืบค้น ศึกษา และนำเสนอข้อมูลด้วยวิธีการต่าง ๆ เกี่ยวกับวิถีวัฒนธรรมชุมชนของตำบลในอำเภองครักษ์ โดยศึกษา สภาพเศรษฐกิจ อาชีพ สภาพสังคม ศาสนา ความเชื่อ วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญา สถานที่สำคัญ แหล่งเรียนรู้ และบุคคลสำคัญในชุมชน โดยใช้กระบวนการทำงานเป็นทีม มีส่วนร่วมในการทำงาน แลกเปลี่ยนข้อมูลต่าง ๆ กับผู้อื่นอย่างเหมาะสม แสดงออกถึง มีคุณลักษณะที่ดีเป็นไปตามหลักสูตรสถานศึกษา

ผลการเรียนรู้

1. สืบค้นข้อมูลวิถีวัฒนธรรมชุมชนของตนเอง
2. นำเสนอข้อมูลแลกเปลี่ยนร่วมกันกับสมาชิกในกลุ่มถึงความหลากหลายของวิถีวัฒนธรรมชุมชน
3. วางแผน ออกแบบ นำเสนอข้อมูลวิถีวัฒนธรรมชุมชน ผ่านสมุดเล่มเล็ก
4. ปฏิบัติการทำสมุดเล่มเล็กเกี่ยวกับวิถีวัฒนธรรมชุมชนในประเด็นที่รับผิดชอบ
5. นำเสนอข้อมูลผ่านสื่อที่น่าสนใจกับสมาชิกในห้องเรียนได้
6. สามารถแสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมชุมชนในประเด็นต่างๆ ได้

คำอธิบายรายวิชา

รหัสวิชา ส31231

ชื่อวิชา พลเมืองดีวิถี อ.ร. 7

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

จำนวน 0.5 หน่วยกิต

เวลาเรียน 20 ชั่วโมง/ภาคเรียน

คำอธิบายรายวิชา

สืบค้น ศึกษา และนำเสนอข้อมูลด้วยวิธีการต่าง ๆ เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของโรงเรียนและอำเภองครักษ์ บุคคลสำคัญของโรงเรียนองครักษ์ ลักษณะทางภูมิศาสตร์ของตำบลที่อยู่อาศัยภายในอำเภองครักษ์ ตลอดจนระบุ วิเคราะห์ปัญหาหรือสิ่งที่ควรพัฒนา พร้อมทั้งจัดทำโครงการในการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาโรงเรียนองครักษ์ โดยการทำงานเป็นทีม มีส่วนร่วมในการทำงาน ประเมินการปฏิบัติงานของตนเอง และเพื่อนร่วมงาน แลกเปลี่ยนข้อมูลต่าง ๆ กับผู้อื่นอย่างเหมาะสม แสดงออกถึงพฤติกรรมที่ส่งเสริมโดยเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนได้อย่างสร้างสรรค์ มีคุณลักษณะที่ดีเป็นไปตามหลักสูตรสถานศึกษา

ผลการเรียนรู้

1. สืบค้นข้อมูลประวัติความเป็นมาและบุคคลสำคัญของโรงเรียนองครักษ์จากแหล่งต่าง ๆ และออกแบบการนำเสนอข้อมูลผ่านสื่อด้วยวิธีการที่เหมาะสม
2. มีกระบวนการทำงานแบบทีมที่เป็นระบบ มีการแบ่งหน้าที่ตามความสามารถของสมาชิกในทีมได้อย่างเหมาะสม
3. จัดทำโครงการในการแก้ไขปัญหาหรือการพัฒนาโรงเรียนพร้อมดำเนินการ สรุป และนำเสนอได้อย่างเหมาะสม
4. ศึกษาประวัติความเป็นมาของอำเภองครักษ์ และสำรวจ หรือสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับผังเมืองของตำบลในอำเภองครักษ์ พร้อมทั้งนำเสนอข้อมูลที่สนใจผ่านสื่อที่เหมาะสม

คำอธิบายรายวิชา

รหัสวิชา ส31232

ชื่อวิชา พลเมืองดีวิถี อ.ร. 8

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

จำนวน 0.5 หน่วยกิต

เวลาเรียน 20 ชั่วโมง/ภาคเรียน

คำอธิบายรายวิชา

สืบค้นข้อมูลวิถีวัฒนธรรมชุมชนของตนเองนำเสนอข้อมูลแลกเปลี่ยนร่วมกันกับสมาชิกในกลุ่มถึงความหลากหลายของวิถีวัฒนธรรมชุมชน วางแผน ออกแบบ นำเสนอข้อมูลวิถีวัฒนธรรมชุมชนผ่านนิทรรศการ ปฏิบัติการจัดนิทรรศการเกี่ยวกับวิถีวัฒนธรรมชุมชนในประเด็นที่รับผิดชอบ นำเสนอข้อมูลผ่านนิทรรศการที่น่าสนใจให้นักเรียนโรงเรียนองค์กรักษ์สามารถแสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมชุมชนในประเด็นต่าง ๆ ได้

ผลการเรียนรู้

1. สืบค้นข้อมูลวิถีวัฒนธรรมชุมชนของตนเอง
2. นำเสนอข้อมูล แลกเปลี่ยนร่วมกันกับสมาชิก ในกลุ่มถึงความหลากหลายของวิถีวัฒนธรรมชุมชน
3. วางแผน ออกแบบ นำเสนอ ข้อมูลวิถีวัฒนธรรม ชุมชนผ่านนิทรรศการ
4. ปฏิบัติการจัดนิทรรศการเกี่ยวกับวิถีวัฒนธรรมชุมชนในประเด็นที่รับผิดชอบ
5. นำเสนอข้อมูลผ่านนิทรรศการที่น่าสนใจให้นักเรียนโรงเรียนองค์กรักษ์
6. สามารถแสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมชุมชนในประเด็นต่างๆ ได้

แนวทางการจัดการเรียนรู้

1. **เน้นที่การปฏิบัติ (Action Orientated/Able to do)** การออกแบบกิจกรรม การเรียนรู้ต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกการปฏิบัติหรือได้รับความรู้ ฝึกทักษะ และพัฒนาเจตคติที่เพียงพอและจำเป็นเพื่อนำมาสู่การประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ มีการออกแบบกิจกรรมให้ผู้เรียนแสดงสมรรถนะจากง่ายไปถึงระดับที่ซับซ้อน

2. **การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)** กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนและเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ปฏิสัมพันธ์กับตนเอง ครูและเพื่อนในชั้นเรียนด้วยการแสดงออกด้วยการพูด ฟัง อ่าน เขียน แสดงความคิดเห็นกับสิ่งที่เรียนรู้ และอาศัยกระบวนการคิดขั้นสูงเพื่อสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองอย่างมีความหมายและเชื่อมโยงกับประสบการณ์ของผู้เรียน

แนวทางการวัดผลประเมินผล

การวัดผลประเมินผลในหลักสูตรมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถทำได้จริงในแต่ละขั้นตอนของการเรียนรู้ เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องและเน้นการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาสมรรถนะที่ต้องการได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ เช่น

1. การวัดผลที่เน้นการปฏิบัติ ประเมินจากการแสดงออกหรือการปฏิบัติจริงของผู้เรียน เช่น การปฏิบัติงานจริง หรือการทดสอบปฏิบัติ
2. การสังเกตการณ์และการเก็บบันทึก การสังเกตการณ์ผู้เรียนในระหว่างการเรียนรู้และการเก็บบันทึกประวัติการเรียนรู้ การปฏิบัติ หรือการแสดงออกของผู้เรียน
3. การให้ข้อเสนอแนะ การให้ความเห็น แนะนำ และคำแนะนำเพื่อการพัฒนากับผู้เรียน
4. การประเมินผลจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ผู้ปกครอง ชุมชน หรือผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ
5. การประเมินผลด้วยตนเอง ผู้เรียนประเมินผลในการเรียนรู้ของตนเอง เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบในการเรียนรู้ของตนเอง
6. การประเมินผลแบบทีม เน้นการทำงานเป็นทีมและประเมินผลจากการทำงานร่วมกัน

สื่อ และแหล่งการเรียนรู้

1. แหล่งเรียนรู้ในตำบลของอำเภอองค์กรักษ์
2. ปราชญ์ชาวบ้านหรือผู้ทรงคุณวุฒิในด้านต่างๆ ของอำเภอองค์กรักษ์
3. สื่อเทคโนโลยี และการสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2557). **แนวทางการจัดการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติมหน้าที่พลเมือง**. กรุงเทพฯ: องค์การค้ำ(สทศ.).
- คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา. (2564). **แผนการปฏิรูปประเทศ ด้านการศึกษา (ฉบับปรับปรุง)**. สืบค้น 1 มี.ค. 2566, จาก http://nscr.nesdc.go.th/nesdc_uat/แผนการปฏิรูปประเทศ/
- ณชนัน แก้วชัยเจริญกิจ. 2550. **บทบาทของครูผู้สอนในการจัดกิจกรรมและวิธีการปฏิบัติตามแนวทางของ Active Learning**. สืบค้น 12 พฤษภาคม 2566, จาก shorturl.at/jtzT1
- สุขุมาลัย สงเคราะห์. (2558). **การพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เรื่อง ความเป็นพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2564). **สมรรถนะหลัก 5 ประการ**. สืบค้น 15 มีนาคม 2566, จาก <https://cbethailand.com/หลักสูตร/หลักสูตรฐานสมรรถนะ/สมรรถนะหลัก-5-ประการ/>
- สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2553). **แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
- สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2564) **แนวทางการนำสมรรถนะหลัก 5 ประการ สู่การพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาและการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะในชั้นเรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. สืบค้น 1 มี.ค. 2566, จาก https://academic.obec.go.th/images/document/1628859254_d_1.pdf?fbclid=IwAR0IbH5VclxXLrK8uEOjjptDLMm0LTzPTZEGY8aasYCGZrM4tjY08gCBTZA

ภาคผนวก

พฤติกรรมบ่งชี้หลักตามระดับสมรรถนะ

1. สมรรถนะการจัดการตนเอง

ระดับ	คำนิยามบรรยายระดับ	พฤติกรรมบ่งชี้หลัก			
		การเห็นคุณค่าในตนเอง	การมีเป้าหมายในชีวิต	การจัดการอารมณ์และความเครียด	การจัดการปัญหาและภาวะวิกฤต
1	รู้จักตนเอง (Knowing Self) ทางด้านกายภาพ ความชอบ ความสนใจ จัดการชีวิตประจำวันของตนเอง รับรู้และจัดการอารมณ์และความรู้สึกพื้นฐาน ปฏิบัติตนตามบรรทัดฐานทางสังคม ภายใต้การดูแลของผู้อื่น	- บอกความชอบ ความสนใจและเพศสภาพของตนเองได้	- ทำกิจวัตรประจำวัน ทั้งการเรียน เล่น กีฬา ช่วยทำงาน พักผ่อน ใช้เงิน อย่างพอดีภายใต้คำแนะนำของผู้อื่น	- บอกและเรียก อารมณ์และความรู้สึกพื้นฐานของตนเอง ทั้งทางบวกและทางลบ	- ปฏิบัติตนตาม ข้อตกลงของสังคม - บอกทางเลือกและตัดสินใจเกี่ยวกับกิจวัตรประจำวัน
2	รู้จักตนเองในจุดเด่น จุดควรพัฒนา มีวินัยในการดูแล จัดการชีวิตประจำวันของตนเอง รับรู้และจัดการ อารมณ์และความรู้สึกพื้นฐาน รู้ถูกผิดในการปฏิบัติตน ตามบรรทัดฐานทางสังคมภายใต้การดูแลของผู้อื่น ตระหนักรู้ในสถานการณ์ที่เป็นปัญหาในชีวิตประจำวัน	-บอกสิ่งที่ตนและเพื่อน ทำได้ดี	- สามารถควบคุมตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันภายใต้การดูแลของผู้อื่น	- บอกสถานการณ์ที่ทำให้เกิดอารมณ์และความรู้สึกพื้นฐาน - บอกวิธีการควบคุม/จัดการ กับอารมณ์และความรู้สึกของตนเอง	- ระบุทางเลือกที่อาจก่อให้เกิดปัญหาในกิจวัตรประจำวัน - บอกได้ว่าสถานการณ์ใด เป็นปัญหาและเกิดจากสาเหตุใด
3	รู้จักความสามารถของตนเอง มีวินัยในการดูแลจัดการชีวิตประจำวันของตนเอง รับรู้และจัดการ อารมณ์และความเครียด แยกแยะสิ่งถูกผิด หลีกเลี่ยงการนำพาตัวเอง	- ระบุความสามารถของตนเองและเพื่อนได้ - บรรยายกิจกรรม/งานที่ตนเองและเพื่อน	- สามารถควบคุมตนเองในการปฏิบัติกิจวัตร ประจำวัน ภายใต้การติดตาม	- แสดงออกถึงการควบคุม อารมณ์ และความรู้สึกพื้นฐานที่เกิดขึ้น	- สามารถรับรู้ได้ถึง สถานการณ์ที่เป็นปัญหา หรือก่อให้เกิดปัญหา - บอกผลของทางเลือก

ระดับ	คำนิยามบรรยายระดับ	พฤติกรรมบ่งชี้หลัก			
		การเห็นคุณค่าในตนเอง	การมีเป้าหมายในชีวิต	การจัดการอารมณ์และความเครียด	การจัดการปัญหาและภาวะวิกฤต
	เข้าไปสู่ภาวะเสี่ยงตามคำแนะนำ อดทนต่อปัญหาในชีวิตประจำวันและการเรียน	อาจต้องการความช่วยเหลือเพื่อให้สำเร็จ	ของผู้อื่นบ้าง		ที่ตัดสินใจที่อาจเกิดขึ้นในแง่บวกและแง่ลบกับตนเองและผู้อื่น
4	รู้จักความสามารถของตนเอง มีวินัยในการดูแลจัดการชีวิตประจำวันของตนเอง รับรู้และจัดการอารมณ์และความเครียด ตระหนักรู้ผิดชอบชั่วดี จัดการปัญหาชีวิตประจำวันและการเรียนตามคำแนะนำพร้อมเผชิญและยอมรับปัญหาที่เกิดขึ้น	- เลือกกิจกรรมที่เหมาะสมกับตนเอง - ยอมรับความแตกต่างในความชอบความสนใจและเพศวิถีของผู้อื่น	- สามารถควบคุมตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันอย่างสม่ำเสมอ	- บอกระดับความรุนแรงของอารมณ์และความรู้สึกทางลบ - สามารถสื่อสารขอความช่วยเหลือในการจัดการความเครียด	- บอกผลกระทบของทางเลือกที่ ตัดสินใจที่อาจเกิดขึ้นในแง่บวกและแง่ลบกับตนเองและผู้อื่น - ระบุสถานการณ์ที่เพื่อนมีแรงกดดันต่อการตัดสินใจของตนเอง - ใช้ทางเลือกและรับผิดชอบต่อผลที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจ
5	มีมโนทัศน์เกี่ยวกับตัวเอง (Self Concept) ที่ถูกต้อง สามารถตัดสินใจและมุ่งมั่นที่จะจัดการสิ่งที่จำเป็นสำหรับชีวิตและ	- บอกลักษณะนิสัยจุดแข็งและสิ่งทำลายของตนเองในด้าน	- กระตือรือร้นและเกาะติดกับงานและการเรียนของตนเอง	- บอกวิธีการควบคุม/จัดการ อารมณ์และความรู้สึก	-บอกความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นที่ส่งผลต่อการดำเนิน

ระดับ	ค่านิยมบรรยายระดับ	พฤติกรรมบ่งชี้หลัก			
		การเห็นคุณค่าในตนเอง	การมีเป้าหมายในชีวิต	การจัดการอารมณ์และความเครียด	การจัดการปัญหาและภาวะวิกฤต
	การเรียนรู้ของตนเอง รับรู้และจัดการอารมณ์และความเครียด ละเว้นการกระทำที่ไม่ควรทำ รู้ทันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น จัดการปัญหาชีวิตประจำวันและ การเรียนตามคำแนะนำ	วิชาการ สถานการณ์ทางสังคม - บรรยายทักษะและความสนใจของตนที่ต้องการพัฒนา		- บอกกลวิธีในการควบคุมหรือบรรเทาความเครียด - บรรยายขอบเขตของอารมณ์และสถานการณ์ที่เป็นสาเหตุของอารมณ์และความเครียด	ชีวิต - สามารถสะท้อนผลของทางเลือกที่มีต่อตนเองและผู้อื่นในมิติของประโยชน์ ความเป็นธรรม หรือผลกระทบที่เกิดขึ้น
6	มีความมั่นใจและภาคภูมิใจในตนเอง (Self Esteem) สามารถตัดสินใจและวางแผนเกี่ยวกับชีวิตและการเรียนของตนเอง มีวินัยและจงใจตนเองให้ไปสู่ เป้าหมาย รับรู้และจัดการอารมณ์และความเครียด มีจุดยืนและความเชื่อของตัวเอง ปรับตัวรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นและสามารถฟื้นคืนจากสภาพปัญหาเมื่อเผชิญภาวะวิกฤตตามคำแนะนำ	- บอกคุณลักษณะทางบวก จุดยืนและความเชื่อของ ตนเอง - แสดงออกถึงความเชื่อทางบวกในความสามารถของตัวเองที่จะประสบความสำเร็จ - มีส่วนร่วมตั้งคำถามอย่างกระตือรือร้น	- บอกเป้าหมายและแนวทางในการไปสู่เป้าหมายชีวิตและการเรียนของตนเอง - จัดการเวลาใช้ทรัพยากรและปฏิบัติตามขั้นตอนที่จะนำไปสู่เป้าหมาย	- บอกวิธีการในการจัดการความเครียด อารมณ์และความรู้สึกทางลบ - แสดงออกถึงความสามารถในการจัดการสถานการณ์ที่เป็นสาเหตุของความเครียด	- ระบุความหลากหลายของปัญหาและการตัดสินใจที่มีผลต่อชีวิตของตนเอง - อธิบายลักษณะของที่สถานการณ์ปลอดภัยและไม่ปลอดภัยรวมถึงความปลอดภัยทาง

ระดับ	ค่านิยมบรรยายระดับ	พฤติกรรมบ่งชี้หลัก			
		การเห็นคุณค่าในตนเอง	การมีเป้าหมายในชีวิต	การจัดการอารมณ์และความเครียด	การจัดการปัญหาและภาวะวิกฤต
					ออนไลน์และภัยพิบัติ - สามารถเผชิญกับความผิดหวังหรือความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในชีวิต
7	มีความภาคภูมิใจในตนเอง มีกรอบความคิดแบบเติบโต (Growth Mindset) สามารถกำกับตนเอง ให้ลงมือทำตามแผนเกี่ยวกับชีวิตและการเรียนของ ตนเอง รับรู้และจัดการอารมณ์และความเครียด แสดงออกตามความเชื่อและจุดยืนของตัวเอง แก้ไขปัญหา มีความรับผิดชอบในผลของการกระทำ ของตนเอง และฟื้นคืนจากสภาพปัญหาเมื่อเผชิญภาวะวิกฤตตามคำปรึกษา	<ul style="list-style-type: none"> - มีความรู้สึกที่ดีเกี่ยวกับตนเอง - เข้าร่วมกิจกรรมใหม่ๆ ที่ไม่คุ้นเคย - ยอมรับคำวิจารณ์หรือความไม่รู้ของตนเอง - แสดงพฤติกรรมตามความเชื่อและจุดยืนของตนเอง 	<ul style="list-style-type: none"> - แสดงออกถึงความสามารถที่จะริเริ่มสร้างสรรค์และทำงานด้วยตัวเอง - ติดตามและประเมินผล การดำเนินการตามขั้นตอน 	<ul style="list-style-type: none"> - ตระหนักและสื่อสารอารมณ์ไปยังผู้อื่นอย่างเหมาะสม - สามารถบอกกลวิธีในการส่งเสริมสุขภาพทางจิตของตน 	<ul style="list-style-type: none"> - ยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำหรือทางเลือกในการแก้ปัญหา - บอกวิธีฟื้นคืนจากภาวะวิกฤต
8	มีกรอบความคิดแบบเติบโต สามารถกำกับตนเอง ให้ลงมือทำตามแผนเกี่ยวกับชีวิต	<ul style="list-style-type: none"> - แสดงออกถึงความเชื่อทางบวกใน 	<ul style="list-style-type: none"> - ยอมรับข้อผิดพลาดว่าเป็นส่วนหนึ่งของ 	<ul style="list-style-type: none"> - สรุปได้ว่าความคิดอารมณ์และความเครียด 	<ul style="list-style-type: none"> - ประเมินสถานการณ์ความเสี่ยงหรือปัญหา

ระดับ	ค่านิยมบรรยายระดับ	พฤติกรรมบ่งชี้หลัก			
		การเห็นคุณค่าในตนเอง	การมีเป้าหมายในชีวิต	การจัดการอารมณ์และความเครียด	การจัดการปัญหาและภาวะวิกฤต
	และการเรียนของตนเอง และสะท้อนความก้าวหน้าของตนเอง รู้ทัน และจัดการอารมณ์และความเครียด มีความรับผิดชอบในผลของการกระทำของตนเอง วางแผนป้องกันปัญหาและความเสี่ยง และฟื้นคืนจากสภาพปัญหาเมื่อเผชิญภาวะวิกฤต	ความสามารถของตนเองที่จะประสบความสำเร็จ - ประเมินจุดแข็งและข้อจำกัดของตนเอง ที่จะประสบความสำเร็จได้	การเรียนรู้ - สะท้อนกระบวนการและผลลัพธ์ของการตั้งเป้าหมายและปรับใช้เพื่อไปสู่ความสำเร็จ	มีผลต่อพฤติกรรมอย่างไร - บ่งชี้กลวิธีในการปรับกรอบความคิดและพฤติกรรมของตนเอง	ที่อาจเกิดขึ้น - บอกแนวทางการแก้ปัญหาให้ตนเองอยู่ในภาวะสมดุลเมื่อเผชิญสถานการณ์วิกฤต - ริเริ่มแนวทางการแก้ปัญหาหรือความเสี่ยง
9	มีภาพอนาคตของตนเอง (Ideal Self) ที่ต้องการจะเป็น มองเห็นข้อจำกัดและแนวทางการพัฒนาตนเอง กำหนด ลงมือทำปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ค่านิยม และความเชื่อของตนเอง ตามแผนพัฒนาตนเอง รู้ทันและจัดการอารมณ์และความเครียด และสามารถฟื้นคืนจากสภาพปัญหาได้ด้วยตนเอง เมื่อเผชิญภาวะวิกฤต	- บอกลักษณะของบุคคลที่ต้องการยึดเป็นแบบอย่างได้ - มีภาพอนาคตของตนเองที่ต้องการพัฒนาไปให้ถึง - ระบุข้อจำกัดและแนวทางการพัฒนา	- สร้างแบบจำลองความสามารถที่จะนำมาใช้เพื่อเอาชนะอุปสรรค - เลือกเครื่องมือที่จำเป็นเพื่อปรับใช้ในการทำงานให้เสร็จสมบูรณ์	- แสดงออกถึงกลวิธีในการจัดการอารมณ์และความเครียด - มองเห็นประโยชน์จากความเครียดระดับ เล็กน้อย - สามารถปรับกรอบ	- ใช้มุมมองที่หลากหลายในการบ่งชี้ปัญหาและการแก้ปัญหา - ริเริ่มและสร้างทางเลือกใหม่ ที่หลากหลายในการแก้ปัญหาใน

ระดับ	คำนิยามบรรยายระดับ	พฤติกรรมบ่งชี้หลัก			
		การเห็นคุณค่าในตนเอง	การมีเป้าหมายในชีวิต	การจัดการอารมณ์และความเครียด	การจัดการปัญหาและภาวะวิกฤต
		ตนเอง		ความคิดและพฤติกรรมของตนเองเพื่อให้มีสุขภาวะทางจิตและทางกาย	ภาวะวิกฤต - อธิบายแนวทางและวิธีการแก้ปัญหาของตนเองกลับสู่ภาวะสมดุลได้เมื่อเผชิญความผิดพลาด และภาวะวิกฤต
10	มีความสุขกับชีวิตที่ตนเองเป็นอยู่ มุ่งมั่นเพื่อความสำเร็จแม้ต้องเผชิญความท้าทายที่เข้ามาในชีวิต รู้ทันและจัดการอารมณ์และความเครียด สามารถสร้างมุมมอง คำนิยมใหม่ให้กับตนเอง และสามารถฟื้นคืนจากสภาพปัญหาเมื่อเผชิญภาวะวิกฤต	- บรรยายลักษณะการใช้ชีวิต ที่มีความสุขของตนเอง	- ตั้งเป้าหมายการใช้ชีวิตที่มีความสุขของตนเอง - บอกสิ่งจำเป็นที่จะใช้เพื่อเอาชนะความท้าทายหรืออุปสรรคที่เข้ามาในชีวิต - แสดงออกถึงความตั้งใจ รับผิดชอบ เพียรพยายาม ที่จะทำตามเป้าหมายชีวิต	- สามารถจัดการกับอารมณ์ ความรู้สึกทางลบและความเครียดได้อย่างเหมาะสม - ตระหนักและเข้าใจอารมณ์ ความรู้สึกของผู้อื่น - รับฟังและแสดงความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นได้	- อธิบายแนวทางและวิธีการ แก้ปัญหาของตนเองกลับสู่ภาวะสมดุลได้เมื่อเผชิญความผิดพลาด และภาวะวิกฤต - สามารถใช้แนวทาง/วิธีการแก้ปัญหาของตนเองกลับสู่ภาวะสมดุลได้เมื่อเผชิญความผิดพลาดและภาวะวิกฤต

ระดับ	คำนิยามบรรยายระดับ	พฤติกรรมบ่งชี้หลัก			
		การเห็นคุณค่าในตนเอง	การมีเป้าหมายในชีวิต	การจัดการอารมณ์และ ความเครียด	การจัดการปัญหาและ ภาวะวิกฤต
			ของตนเอง		

2. สมรรถนะการสื่อสาร

ระดับ	คำนิยามบรรยายระดับ	พฤติกรรมบ่งชี้หลัก		
		ด้านการรับสารอย่างมีสติและ ถอดรหัส เพื่อให้เกิดความเข้าใจ	ด้านการรับส่งสารบนพื้นฐาน ความเข้าใจ และความเคารพ ในความคิดเห็น และวัฒนธรรม ที่แตกต่าง	ด้านการเลือกใช้กลวิธีการสื่อสาร อย่างเหมาะสมโดยคำนึงถึง ความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อ บรรลุวัตถุประสงค์ในการสื่อสาร
1	ใช้ประสาทสัมผัสในการรับและส่งสารอย่างตั้งใจ เข้าใจความแตกต่างทางกายภาพที่มีผลต่อการสื่อสาร ใช้สื่อ ภาพ เสียง คำพูด ท่าทาง สัญลักษณ์ ใกล้เคียงตัวและผลงานอย่างง่าย ๆ ในการสื่อสารแบบตรงไปตรงมา	- ใช้ประสาทสัมผัสในการรับสารที่อยู่ใกล้เคียง	- บอกความแตกต่างเชิงกายภาพแบบกว้างระหว่างตนเองกับบุคคลใกล้เคียง เช่น เพศ วัย	- รู้จักประเภทของสื่อใกล้เคียง - สื่อสารผ่านคำพูด ภาพ เสียง สัญลักษณ์ ท่าทาง การเคลื่อนไหว และผลงานแบบ ง่ายๆ ตรงไปตรงมาได้
2	รับและส่งสารอย่างตั้งใจโดยใช้ประสาทสัมผัส เข้าใจโดยตรง บอกข้อมูลและความรู้สึกที่มีต่อสารในสถานการณ์ใกล้เคียงแบบตรงไปตรงมา โดยเลือกและผลิตสื่อที่เหมาะสมกับบุคคล	- ฟังเสียง อ่านเรื่อง และดูภาพ เหตุการณ์ ในสถานการณ์ใกล้เคียง แล้วตอบคำถามอย่างตรงไปตรงมา	- บอกความแตกต่างเชิงกายภาพระหว่างตนเองกับบุคคลใกล้เคียงที่ส่งผลต่อการสื่อสาร	- รู้จักประเภทของสื่อที่หลากหลายขึ้น - เข้าใจประโยชน์และโทษของสื่อที่มีต่อตนเองอย่างเด่นชัด

ระดับ	คำนิยามบรรยายระดับ	พฤติกรรมบ่งชี้หลัก		
		ด้านการรับสารอย่างมีสติและ ถอดรหัส เพื่อให้เกิดความเข้าใจ	ด้านการรับส่งสารบนพื้นฐาน ความเข้าใจ และความเคารพ ในความคิดเห็น และวัฒนธรรม ที่แตกต่าง	ด้านการเลือกใช้กลวิธีการสื่อสาร อย่างเหมาะสมโดยคำนึงถึง ความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อ บรรลุวัตถุประสงค์ในการสื่อสาร
	ผ่านการเคลื่อนไหว ท่าทาง เสียง ภาษา ภาพ สัญลักษณ์ และผลงาน แบบง่ายๆ พร้อมทั้งคำนึงถึงประโยชน์และโทษ ของการสื่อสารที่มีผลกระทบต่อตนเอง	- ฟังเสียง อ่านเรื่อง และดูภาพ เหตุการณ์ ในสถานการณ์ใกล้ตัว แล้วบอกความรู้สึกที่เกิดจาก การรับสารอย่างง่าย ๆ ได้		- สื่อสารเรื่องราวใกล้ตัวผ่าน ภาษา ภาพ เสียง ท่าทาง โดยเลือกและผลิตสื่อให้เหมาะ กับบุคคลใกล้ตัวที่สื่อสารด้วย
3	รับและส่งสารที่เป็นข้อมูล ข้อเท็จจริง และ ความรู้สึกที่มีรายละเอียดมากขึ้นใน สถานการณ์ใกล้ตัวมีความอดทนในการรับสาร แลกเปลี่ยนประสบการณ์และสื่อสาร โดย ตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างตนเองกับ บุคคลใกล้ตัว คำนึงถึงประโยชน์และโทษของ สื่อที่มีต่อตนเอง สามารถสื่อสารเรื่องราว ใกล้ตัวทั้งที่เป็นภาษา ภาพ เสียง สัญลักษณ์ ท่าทาง การแสดงออกทางศิลปะอย่างง่าย โดยเลือกและผลิตสื่อให้เหมาะกับบุคคล และกาลเทศะ	- ฟังเสียง อ่านเรื่อง และดูภาพ ที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ ใกล้ตัวที่มีรายละเอียดมากขึ้น แล้วตอบคำถามอย่างตรงไป ตรงมา ทั้งในส่วนของข้อมูล และความรู้สึกที่ได้ - แสดงความอดทนในการรับสาร และแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสื่ อสารกับบุคคลใกล้ตัวเกี่ยวกับ สถานการณ์ใกล้ตัวที่ต่างจากตนเอง	- ตระหนักถึงความแตกต่าง ระหว่างตนเองกับบุคคลใกล้ตัวที่ส่ง ผลต่อการสื่อสาร	- รู้วิธีการเข้าถึงสื่อที่หลากหลาย -ตระหนักถึงประโยชน์และ โทษของสื่อที่มีต่อตนเองใน ระยะสั้น - สื่อสารเรื่องราวใกล้ตัว ผ่านภาษา ภาพ เสียง ท่าทาง การแสดงออกทางศิลปะ อย่างง่าย ๆ โดยเลือกและ ผลิตสื่อให้เหมาะกับบุคคล และกาลเทศะ

ระดับ	คำนิยามบรรยายระดับ	พฤติกรรมบ่งชี้หลัก		
		ด้านการรับสารอย่างมีสติและ ถอดรหัส เพื่อให้เกิดความเข้าใจ	ด้านการรับส่งสารบนพื้นฐาน ความเข้าใจ และความเคารพ ในความคิดเห็น และวัฒนธรรม ที่แตกต่าง	ด้านการเลือกใช้กลวิธีการสื่อสาร อย่างเหมาะสมโดยคำนึงถึง ความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อ บรรลุวัตถุประสงค์ในการสื่อสาร
4	รับและส่งสารที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ ที่ใกล้ตัว จับประเด็นสำคัญ หรือวัตถุประสงค์ ของผู้ส่งสารได้ อธิบายความรู้สึกที่เกิดขึ้น จากการรับสารประเภทต่างๆที่มีความซับซ้อน มากขึ้น มีความอดทนในการรับและส่งสาร ใช้สื่อที่มีความหลากหลายขึ้น เข้าใจผลกระทบของสื่อที่มีต่อตนเอง มีจุดมุ่งหมายและกลวิธีในการสื่อสารและการ ผลิตสื่อเพื่อสื่อสารที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ได้อย่างเหมาะสม	<ul style="list-style-type: none"> - ฟังเสียง อ่านเรื่อง และดูภาพ ที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ ที่ใกล้ตัว แล้วสามารถจับประเด็น สำคัญ หรือวัตถุประสงค์ของ ผู้ส่งสารแบบง่ายๆ ได้ - อธิบายความรู้สึกที่ได้รับ จากการรับสาร ประเภทต่างๆ ที่มีความซับซ้อนมากขึ้น หรือมีอารมณ์หลากหลายขึ้น - แสดงความอดทนในการรับ และส่งสาร 	<ul style="list-style-type: none"> - ตระหนักถึงความแตกต่าง ระหว่างตนเอง กับบุคคลในสังคม ด้านสังคมและ วัฒนธรรม แบบกว้างๆ ที่ส่งผลต่อการ สื่อสาร 	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้สื่อที่หลากหลายขึ้น - เข้าใจผลกระทบของสื่อที่มีต่อ ตนเองในระยะยาวขึ้น - กำหนดจุดมุ่งหมายใน การสื่อสารแบบง่าย ๆ สามารถเลือกใช้และผลิตสื่อ ใช้กลวิธีในการสื่อสารให้ เหมาะสมและเกิดประโยชน์ ต่อตนเองได้
5	รับและส่งสารที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ ในชุมชน สังคม อย่างมีสติ จับประเด็นสำคัญ ข้อคิด ทั้งเชิงบวกและลบ ที่ได้รับตามวัตถุประสงค์ของผู้ส่งสาร	<ul style="list-style-type: none"> - ฟังเสียง อ่านเรื่อง และดูภาพ ที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ใน ชุมชน สังคม อย่างมีสติ แล้วสามารถจับประเด็นสำคัญ 	<ul style="list-style-type: none"> - ตระหนักถึงความแตกต่าง ระหว่างตนเองกับบุคคลในสังคมด้า นสังคม และวัฒนธรรมของ 	<ul style="list-style-type: none"> - ระบุความแตกต่างระหว่าง โลกจริง กับโลกเสมือน - เลือกใช้สื่ออย่างระมัดระวัง เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อตนเอง

ระดับ	คำนิยามบรรยายระดับ	พฤติกรรมบ่งชี้หลัก		
		ด้านการรับสารอย่างมีสติและ ถอดรหัส เพื่อให้เกิดความเข้าใจ	ด้านการรับส่งสารบนพื้นฐาน ความเข้าใจ และความเคารพ ในความคิดเห็น และวัฒนธรรม ที่แตกต่าง	ด้านการเลือกใช้กลวิธีการสื่อสาร อย่างเหมาะสมโดยคำนึงถึง ความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อ บรรลุวัตถุประสงค์ในการสื่อสาร
	แลกเปลี่ยนประสบการณ์อย่างมีสติกับบุคคล ที่หลากหลายขึ้นในสถานการณ์ที่มี ความซับซ้อนทั้งโลกจริงและโลกเสมือน มีมารยาทและจรรยาบรรณ ในการสื่อสาร เลือกใช้กลวิธีในการผลิตสื่อและสื่อสาร ที่เหมาะสม และเกิดประโยชน์ต่อตนเอง และต่อกลุ่มตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้	ข้อคิดทั้งเชิงบวกและลบที่ได้รับ ตามวัตถุประสงค์หลักของ ผู้ส่งสารพร้อมทั้งประโยชน์ ที่ได้รับจากการรับสารดังกล่าว แบบตรงไปตรงมา - แลกเปลี่ยนประสบการณ์ อย่างมีสติ กับบุคคลที่หลากหลาย (วัย เพศ อาชีพ สถานภาพ) ขึ้นในสถานการณ์ที่มี ความซับซ้อนมากขึ้นทั้งโลกจริง และโลกเสมือน	ชุมชนและท้องถิ่นที่ส่งผล ต่อการสื่อสาร	ในเบื้องต้นได้ - มีมารยาทและจรรยาบรรณใน การสื่อสาร ระดับเบื้องต้น - กำหนดจุดมุ่งหมายในการสื่อสาร และสามารถเลือกใช้กลวิธีใน การผลิตสื่อ และสื่อสารที่เหมาะสม และเกิดประโยชน์ต่อตนเองและต่อ กลุ่ม
6	รับและส่งสารผ่านสื่อที่หลากหลายโดยปราศจาก อคติ สรุประเด็น ดีความ และประเมินคุณค่า ในมิติความจริง (ข้อมูลข่าวสาร) ความดี (แก่นแนวคิด) และความงาม (อารมณ์ สุนทรียะ)	- รับสารผ่านสื่อที่หลากหลาย โดย ปราศจากอคติ แล้วสามารถ สรุประเด็นดีความและประเมิน คุณค่า ในมิติความจริง	- ฟังแบบ deep listening แบบเบื้องต้น เพื่อความเข้าใจ ที่มีต่อผู้ที่สื่อสารด้วย - ตระหนักถึงความสำคัญของ	- ประเมินคุณค่า และตระหนัก ถึงผลกระทบของสื่อ - มีจรรยาบรรณในการสื่อสาร ผ่านสื่อประเภทต่าง ๆ

ระดับ	คำนิยามบรรยายระดับ	พฤติกรรมบ่งชี้หลัก		
		ด้านการรับสารอย่างมีสติและ ถอดรหัส เพื่อให้เกิดความเข้าใจ	ด้านการรับส่งสารบนพื้นฐาน ความเข้าใจ และความเคารพ ในความคิดเห็น และวัฒนธรรม ที่แตกต่าง	ด้านการเลือกใช้กลวิธีการสื่อสาร อย่างเหมาะสมโดยคำนึงถึง ความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อ บรรลุวัตถุประสงค์ในการสื่อสาร
	แบบง่ายได้สื่อสารอย่างสร้างสรรค์เพื่อการอยู่ ร่วมกันในสังคมโดยคำนึงถึงผลกระทบของ การสื่อสารรู้ผลกระทบของสื่อประเมินคุณค่า และจริยธรรมในการสื่อสารผ่านสื่อประเภท ต่างๆ มีจุดมุ่งหมายในการสื่อสาร การผลิตสื่อ และออกแบบการสื่อสาร เพื่อให้เกิดประโยชน์ ต่อตนเอง ต่อกลุ่ม และต่อสังคม	(ข้อมูลข่าวสาร) ความดี (แก่นแนวคิด) และความงาม (อารมณ์ สุนทรีย์) แบบง่ายได้	การสื่อสาร เพื่อการอยู่ร่วมกัน ในสังคมและ วัฒนธรรม ที่มีความหลากหลาย - ตระหนักถึงผลกระทบของ การสื่อสาร ที่สร้างความขัดแย้ง และใช้ประทุษวาจา (hate speech)	- กำหนดจุดมุ่งหมายในการสื่อสาร การผลิต สื่อและสามารถออกแบบ การสื่อสารทั้ง ภาษา ภาพ เสียง ทำทาง เพื่อให้เกิด ประโยชน์ ทั้งต่อตนเอง ต่อกลุ่ม และ ต่อสังคม
7	รับและส่งสารผ่านสื่อที่หลากหลายโดย ปราศจาก อคติ สรุประเด็น ดีความ วิเคราะห์ และประเมิน คุณค่า ในมิติความจริง ความดี ความงาม ที่มีความซับซ้อนมากขึ้น และเข้าใจกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสาร สามารถออกแบบการสื่อสารที่ซับซ้อน ได้อย่างมีศิลปะและสร้างสรรค์ในการสื่อสารมา มากขึ้น โดยคำนึงถึงประโยชน์ทั้งต่อตนเอง กลุ่ม	- รับสารผ่านสื่อที่หลากหลาย โดยปราศจากอคติ แล้วสามารถ สรุประเด็น ดีความ วิเคราะห์ และประเมินคุณค่าใน มิติความจริง ความดีความงาม ที่เกิด ประโยชน์กับคนหมู่มาก หรือที่ทดสอบได้ ว่าเป็นประโยชน์จริง	- ฟังแบบ deep listening ในระยะเวลา ที่นานขึ้น - เคารพความคิดเห็นที่แตกต่าง ของบุคคล ในสังคมที่หลากหลาย - สื่อสารโดยปราศจากอคติ คำนึงถึงใจเขา ใจเรา คำนึงถึงความแตกต่างในสังคม ที่หลากหลาย	- วิเคราะห์ วิพากษ์การทำงาน ของสื่อกับการสร้างผลกระทบ ต่อสังคมในเชิงลึกได้ - ปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง กับการสื่อสาร - กำหนดจุดมุ่งหมายในการสื่อสาร ผลิตสื่อและสามารถออกแบบ การสื่อสาร ทั้งภาษา ภาพ เสียง

ระดับ	คำนิยามบรรยายระดับ	พฤติกรรมบ่งชี้หลัก		
		ด้านการรับสารอย่างมีสติและ ถอดรหัส เพื่อให้เกิดความเข้าใจ	ด้านการรับส่งสารบนพื้นฐาน ความเข้าใจ และความเคารพ ในความคิดเห็น และวัฒนธรรม ที่แตกต่าง	ด้านการเลือกใช้กลวิธีการสื่อสาร อย่างเหมาะสมโดยคำนึงถึง ความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อ บรรลุวัตถุประสงค์ในการสื่อสาร
	และสังคมของตนเอง ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้	หรือเป็นไปตาม อุดมการณ์		ทำทางที่ซับซ้อนได้ อย่างมีศิลปะ และสร้างสรรค์ในการ สื่อสาร มากขึ้น เพื่อให้เกิดประโยชน์ ทั้งต่อตนเอง กลุ่ม และสังคม ของตนเอง
8	รับและส่งสารที่มีความซับซ้อนผ่านสื่อ ที่หลากหลาย โดยปราศจากอคติ ดีความ วิเคราะห์ วิพากษ์ จุดเด่น จุดด้อย ประเมินคุณค่าของสารที่เกิด ประโยชน์กับ คนหมู่มาก หรือที่ทดสอบได้ว่า เป็นประโยชน์จริง หรือที่เป็นไปตามอุดมการณ์ สื่อสารทางบวก ผลิตสื่อที่ใช้เทคโนโลยี การสื่อสารที่ซับซ้อนได้ โดยคำนึงถึงกฎหมาย ที่เกี่ยวข้อง และสามารถออกแบบการสื่อสาร ผ่านสื่อหลากหลายประเภทได้	- รับสารผ่านสื่อที่หลากหลาย โดยปราศจากอคติ แล้วสามารถ ตีความ วิเคราะห์ วิพากษ์ จุดเด่น จุดด้อย รวมทั้ง ประเมินคุณค่าของสารที่ เกิดประโยชน์กับคนหมู่มาก หรือที่ทดสอบได้ว่าเป็น ประโยชน์จริง หรือที่เป็นไปตาม อุดมการณ์	- ฟังแบบ deep listening อย่างมีสติ - เคารพความคิดเห็นที่แตกต่าง ของบุคคล ในสังคมที่หลากหลาย - สื่อสารโดยปราศจากอคติ และใช้การสื่อสารทางบวก	- ผลิตสื่อที่ใช้เทคโนโลยี การสื่อสารที่ซับซ้อนได้ - ออกแบบการสื่อสารผ่านสื่อ หลากหลายประเภท ให้เหมาะสม กับกลุ่มเป้าหมาย โดยคำนึงถึง สิทธิและประโยชน์ของส่วนรวม และมีความรับผิดชอบต่อสังคม

ระดับ	คำนิยามบรรยายระดับ	พฤติกรรมบ่งชี้หลัก		
		ด้านการรับสารอย่างมีสติและ ถอดรหัส เพื่อให้เกิดความเข้าใจ	ด้านการรับส่งสารบนพื้นฐาน ความเข้าใจ และความเคารพ ในความคิดเห็น และวัฒนธรรม ที่แตกต่าง	ด้านการเลือกใช้กลวิธีการสื่อสาร อย่างเหมาะสมโดยคำนึงถึง ความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อ บรรลุวัตถุประสงค์ในการสื่อสาร
	อย่างเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการ คำนึงถึง สิทธิและประโยชน์ของส่วนรวม และมีความรับผิดชอบต่อสังคม			
9	รับและส่งสารที่มีความซับซ้อนและมีนัยแฝง ผ่านสื่อที่หลากหลาย โดยปราศจากอคติ ติความ วิเคราะห์ วิพากษ์ จุดเด่น จุดด้อย ประเมินคุณค่า ของสารนั้นได้ลึกซึ้ง มีพฤติกรรมทางกาย วาจาและใจ ในการสื่อสาร กับบุคคลที่มีความต่างอย่างเห็นอกเห็นใจ ได้อย่างเหมาะสม รู้สึกร่วมและเข้าใจความรู้สึก ต่อบุคคลที่มีความต่างจากตนเอง มีกลยุทธ์ ในการผลิตสื่อและสื่อสารผ่านสื่อหลากหลาย ประเภทได้อย่างมีศิลปะ และมีพลัง ด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility)	- รับสารที่มีความซับซ้อนและมี นัยแฝง ผ่านสื่อที่หลากหลาย แล้วสามารถตีความ วิเคราะห์ วิพากษ์ จุดเด่น จุดด้อย ประเมินคุณค่าของสาร ที่เกิดประโยชน์ กับคนหมู่มาก หรือที่ทดสอบได้ว่าเป็น ประโยชน์จริงหรือที่เป็นไปตาม อุดมการณ์ได้ลึกซึ้ง	- สื่อสารกับบุคคลที่มีความต่าง อย่างเห็นอกเห็นใจได้ อย่างเหมาะสม รู้สึกร่วมและ เข้าใจความรู้สึกต่อบุคคลที่มี ความต่างจากตนเองได้	- วางแผนและออกแบบ การสื่อสารผ่านสื่อ หลากหลาย ประเภทได้อย่างมีศิลปะ และ มีพลังในการสร้างประโยชน์ แก่สังคม

ระดับ	คำนิยามบรรยายระดับ	พฤติกรรมบ่งชี้หลัก		
		ด้านการรับสารอย่างมีสติและ ถอดรหัส เพื่อให้เกิดความเข้าใจ	ด้านการรับส่งสารบนพื้นฐาน ความเข้าใจ และความเคารพ ในความคิดเห็น และวัฒนธรรม ที่แตกต่าง	ด้านการเลือกใช้กลวิธีการสื่อสาร อย่างเหมาะสมโดยคำนึงถึง ความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อ บรรลุวัตถุประสงค์ในการสื่อสาร
10	รับและส่งสารผ่านสื่อที่หลากหลายรูปแบบและมีความซับซ้อนหรือมีนัยมากขึ้น เข้าใจ วิเคราะห์ วิพากษ์ และนำสารที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ เพื่อการ พัฒนาตนเอง ชุมชน หรือสังคมได้ ใช้กลยุทธ์ ในการผลิตสื่อและสื่อสารได้อย่างมีสติ และ วิจารณ์ญาณและรู้สึกร่วมและเข้าใจ ความรู้สึก (Empathy) เพื่อสร้างความเข้าใจ โดยคำนึงถึงความแตกต่างในทุกมิติด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมและการสร้างสังคมที่พัฒนา อย่างยั่งยืน	- รับสารผ่านสื่อที่หลากหลายรูปแบบ และมีความซับซ้อนหรือมีนัยมากขึ้น แล้วสามารถ เข้าใจ วิเคราะห์ วิพากษ์ และนำสารที่ได้ไปใช้ประโยชน์เพื่ อการ พัฒนาตนเอง ชุมชน หรือสังคมได้ หรือ ที่ทดสอบได้ ว่าเป็นประโยชน์จริง หรือ ที่เป็นไปตามอุดมการณ์	- สื่อสารอย่างมีสติ ใช้ Deep Listening ในชีวิตประจำวัน และสามารถใช้การสื่อสาร เพื่อสร้างความเข้าใจ	- รู้เท่าทันสื่อ รู้จักเลือกใช้และ ผลิตสื่อ และกลวิธีการสื่อสาร ที่หลากหลาย ใช้การสื่อสาร เพื่อสร้างสังคมที่พัฒนา อย่างยั่งยืน - ใช้กลยุทธ์ในการผลิตสื่อและ สื่อสาร ได้อย่างมีสติและ วิจารณ์ญาณเพื่อสร้างความเข้าใจ โดยคำนึงถึงความแตกต่างในทุกมิติ ด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมและ การสร้างสังคมที่พัฒนาอย่างยั่งยืน

3. สมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีม

ระดับ	คำนิยามบรรยายระดับ	พฤติกรรมบ่งชี้หลัก		
		ด้านการเป็นสมาชิกทีมที่ดี และมีภาวะผู้นำ	ด้านกระบวนการทำงาน แบบร่วมมือรวมพลัง	ด้านการสร้างความสัมพันธ์ และจัดการความขัดแย้ง
1	รับรู้บทบาทหน้าที่ของตนเอง ทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้ตามคำแนะนำ ข้อตกลง กฎ กติกา และแสดงออกอย่างเหมาะสมในสถานการณ์ต่าง ๆ ตามคำชี้แนะ	<ul style="list-style-type: none"> - รู้รู้ว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของทีม ที่ต้องทำงานร่วมกันให้สำเร็จ - รับบทบาทและหน้าที่ของตนเอง ปฏิบัติงาน ตามที่ได้รับมอบหมาย ให้บรรลุผลสำเร็จได้โดยได้รับการชี้แนะ 	<ul style="list-style-type: none"> - ปฏิบัติตามคำแนะนำ ข้อตกลง กฎ กติกา ในการทำงานเป็นทีม หรือทำกิจกรรมร่วมกับทีมได้ 	<ul style="list-style-type: none"> - แนะนำตนเองกับเพื่อนได้ บอกสิ่งที่ตนเอง ทำได้ดี และสิ่งที่จะช่วยเพื่อนในทีมได้ - รับรู้ความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น แสดงพฤติกรรมเชิงบวก เมื่อเกิดความขัดแย้ง เช่น การไม่ใช้ความรุนแรง ไม่มุ่งเอาชนะ การขอโทษ ขอบคุณ การให้อภัย ฯลฯ โดยได้รับการชี้แนะอย่างใกล้ชิด
2	รู้และรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ของตนเอง ปฏิบัติตามกฎ กติกา ของทีม เมื่อได้รับการชี้แนะ เพื่อสนับสนุนการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นให้บรรลุผลสำเร็จ สามารถรับรู้ความรู้สึกของผู้อื่นและตอบสนองต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ตามคำแนะนำ	<ul style="list-style-type: none"> - ปฏิบัติตามภาระงานของทีมและระบุดจุดเด่น ของตนเองใน การทำงานตามหน้าที่และบทบาทความรับผิดชอบได้ - รับผิดชอบต่อและปฏิบัติตาม 	<ul style="list-style-type: none"> - ปฏิบัติตามขั้นตอน และข้อตกลง กฎ หรือ กติกา เพื่อไปสู่เป้าหมาย - รู้เป้าหมายของทีม และช่วยเหลือสนับสนุนทีมในการทำกิจกรรมเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมาย 	<ul style="list-style-type: none"> - ทักทายและพูดคุยทำความรู้จักเพื่อนในทีม - รับรู้ความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น แสดงพฤติกรรมเชิงบวก เมื่อเกิด ความขัดแย้งอย่างเหมาะสม

ระดับ	ค่านิยมบรรยายระดับ	พฤติกรรมบ่งชี้หลัก		
		ด้านการเป็นสมาชิกทีมที่ดี และมีภาวะผู้นำ	ด้านกระบวนการทำงาน แบบร่วมมือรวมพลัง	ด้านการสร้างความสัมพันธ์ และจัดการความขัดแย้ง
		บทบาทหน้าที่ ของตนเอง และเข้าใจในบทบาทหน้าที่ ที่แตกต่างกันของสมาชิกทีม		ตามคำแนะนำ
3	มีความรับผิดชอบและใช้จุดเด่นของตนเอง ในการทำงาน เป็นสมาชิกทีมที่มีส่วนร่วมใน การตัดสินใจ การกำหนดเป้าหมาย การสร้างข้อตกลง และการทำงานของทีม แสดงออกถึงความเข้าใจต่อเพื่อนในทีมด้วย ความเป็นมิตรตามคำแนะนำ	- รู้ความสามารถของตน และใช้จุดเด่น ของตนในการทำงาน รับผิดชอบต่อตาม หน้าที่และบทบาท ที่ได้รับมอบหมายได้	- ร่วมตัดสินใจ กำหนดเป้าหมาย และข้อตกลง การทำงานร่วมกัน ของทีม รวมถึงรับรู้เป้าหมายและ ข้อตกลงนั้น ๆ - มีส่วนร่วมทำงานกับผู้อื่น สนับสนุน และรับผิดชอบต่อ การตัดสินใจร่วมกัน	- แสดงความสนใจ ใส่ใจ และห่วงใยเพื่อน ในทีม - รับรู้และเข้าใจความรู้สึกของ ตนเอง และผู้อื่น แสดงพฤติกรรม เชิงบวกเมื่อเกิดความ ขัดแย้ง อย่างเหมาะสมตามคำแนะนำ
4	เป็นสมาชิกทีมที่รับผิดชอบต่อบทบาท และงานตามที่ได้รับมอบหมายทั้งของตนเอง และช่วยเหลือเพื่อนในทีม ปฏิบัติต่อผู้อื่น อย่างเป็นมิตร	- รับผิดชอบต่อบทบาทของตนเอง อย่างเต็ม ความสามารถ และช่วยเหลือเพื่อนในทีมได้	- ทำงานร่วมกับทีมในการรับฟัง แลกเปลี่ยน แสดงความคิดเห็น เพื่อหาทางเลือกและ ร่วมตัดสินใจแก้ปัญหากับทีมได้	- พูดหรือแสดงต่อผู้อื่นในเชิงบวก - แก้ไขความขัดแย้งเชิงบวก โดยใช้เหตุและผล
5	เป็นสมาชิกที่ริเริ่มกำหนดเป้าหมาย วิธีการ ทำงานของทีม สะท้อนการทำงานของตนเอง	- ใช้จุดเด่นของตนเองและสมาชิก ในการทำงาน เป็นทีมในภาระงาน ที่แตกต่าง สะท้อนการ ทำงาน	- ร่วมกำหนดเป้าหมายของทีม รับรู้ รับผิดชอบต่อ เป้าหมายนั้น และเห็นความเชื่อมโยงของ	- เข้าใจและยอมรับความสามารถ ของสมาชิกทีมที่แตกต่างกัน - มีทักษะพื้นฐานการแก้ไข

ระดับ	ค่านิยมบรรยายระดับ	พฤติกรรมบ่งชี้หลัก		
		ด้านการเป็นสมาชิกทีมที่ดี และมีภาวะผู้นำ	ด้านกระบวนการทำงาน แบบร่วมมือรวมพลัง	ด้านการสร้างความสัมพันธ์ และจัดการความขัดแย้ง
	แสดงความคิดเห็น และสนับสนุนการทำงานของสมาชิกในทีมให้บรรลุเป้าหมาย	<p>ของตนเอง พร้อมทั้งจะปรับเปลี่ยนหน้าที่และบทบาทซึ่งกันให้สมาชิกทีม ทำงานให้สำเร็จเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย</p> <p>- กล้าแสดงความคิดเห็นของตนเอง และ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น</p>	<p>หน้าที่ตนเองกับเป้าหมายของทีม</p> <p>- ร่วมวางแผนขั้นตอนในการทำงาน ไปสู่เป้าหมาย การแบ่งบทบาทหน้าที่ และ การตัดสินใจร่วมกันในทีมได้</p>	<p>ความขัดแย้ง เช่น</p> <p>การสร้างความเข้าใจปัญหา ปฏิเสธการใช้ความรุนแรง มุ่งเน้นประเด็นปัญหามากกว่าตัวบุคคล ไม่มุ่งเอาชนะกัน แต่สร้างความร่วมมือกัน การเข้าใจผู้อื่น เป็นต้น</p>
6	เป็นผู้นำตนเอง มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และการทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของทีม สามารถสะท้อนผลการทำงานของทีม และให้ความคิดเห็นโดยตระหนักถึงเป้าหมาย และสัมพันธ์ภาพเชิงบวกของทีม	<p>- สะท้อนการทำงานของตนและทีมตามความเป็นจริง เพื่อหาจุดเด่น และจุดพัฒนา ในการสนับสนุนการทำงานของทีม</p> <p>- สร้างแรงจูงใจในการพัฒนาตนเอง</p>	<p>- ร่วมกำหนดเป้าหมาย วางแผนการทำงานเป็นทีม ลงมือปฏิบัติ ทบทวน ประเมินผล และปรับปรุงการทำงานร่วมกัน</p> <p>- เข้าใจกระบวนการทำงานเป็นทีม อย่างเป็น องค์กรวมและปรับบทบาทและหน้าที่ของตนเอง ให้เหมาะสมกับสถานการณ์เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของทีม</p>	<p>- ไว้วางใจและส่งเสริมสนับสนุนซึ่งกันและกัน</p> <p>- ใช้ทักษะพื้นฐานในการป้องกันและแก้ไข</p> <p>ความขัดแย้งในการทำงานเป็นทีม</p> <p>- เข้าใจและยอมรับความแตกต่าง และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น</p>

ระดับ	ค่านิยมบรรยายระดับ	พฤติกรรมบ่งชี้หลัก		
		ด้านการเป็นสมาชิกทีมที่ดีและมีภาวะผู้นำ	ด้านกระบวนการทำงานแบบร่วมมือรวมพลัง	ด้านการสร้างความสัมพันธ์และจัดการความขัดแย้ง
7	เป็นผู้นำตนเอง สร้างการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและกระบวนการทำงาน มีวิธีการทำงานที่โปร่งใสตรวจสอบได้ สร้างสัมพันธภาพเชิงบวก และจัดการความขัดแย้งด้วยความเข้าใจและยอมรับความแตกต่าง ความเสมอภาคและเท่าเทียมกัน โดยไม่เลือกปฏิบัติ เห็นคุณค่าของทุกคนในทีมอย่างเท่าเทียมกัน	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้ทักษะการทำงานเป็นทีมในการตั้ง ศักยภาพของสมาชิกในการทำงาน ให้บรรลุผลสำเร็จ สะท้อนการทำงานและให้ข้อเสนอแนะต่อสมาชิกทีม และ สร้างแรงบันดาลใจให้กันและกันในการ ทำงาน - เป็นผู้นำตนเองและเป็นสมาชิกที่ดีของทีม มีแรงบันดาลใจในการพัฒนาตนเองให้เป็นที่ไว้วางใจ 	<ul style="list-style-type: none"> - สนับสนุนด้านข้อมูล ส่งเสริมกระบวนการ ทำงานที่ให้สมาชิกทุกคนมีความรับผิดชอบ ต่อบทบาทหน้าที่ของตนเองอย่างเต็มความสามารถ - ทำงานร่วมกับทีมด้วยกระบวนการทำงานที่เป็นระบบ โปร่งใส และตรวจสอบได้ 	<ul style="list-style-type: none"> - มีทัศนคติเชิงบวกในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ชื่นชม และเห็นความทุ่มเทพยายามในการทำงานของสมาชิกทีม โดยไม่เลือกปฏิบัติ - ใช้วิธีการที่เหมาะสมกับบุคคลและสถานการณ์ เพื่อสร้างและรักษา ความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น - จัดการความขัดแย้งอย่างเป็นระบบ เห็นประโยชน์จากความแตกต่างทาง ความคิด ร่วมกันตัดสินใจโดยคำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวม
8	มีภาวะผู้นำ ใช้ทักษะการคิดขั้นสูง เพื่อมองเห็นภาพความสำเร็จ ตัดสินใจและทำงานอย่างมีส่วนร่วม เพื่อขับเคลื่อนทีมให้บรรลุเป้าหมายด้วยกระบวนการทำงาน	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นผู้นำและเป็นสมาชิกที่ดีของทีม แสดงออกได้อย่างเหมาะสม มีแรงบันดาลใจ และสามารถวางแผนในการพัฒนาตนเอง อย่างต่อเนื่อง 	<ul style="list-style-type: none"> - ประยุกต์ใช้ทักษะการคิดขั้นสูงในการ บริหารจัดการทีมในภาพรวม ตระหนักรู้ถึงความเชื่อมโยงขององค์ประกอบต่าง ๆ เพื่อขับเคลื่อนการทำงาน 	<ul style="list-style-type: none"> - ปฏิบัติตนต่อสมาชิกทีมด้วยความจริงใจ เคารพ เห็นอกเห็นใจผู้อื่นในฐานะที่เป็น มนุษย์ด้วยกัน และ ให้ความเป็นธรรมต่อทุกฝ่าย

ระดับ	คำนิยามบรรยายระดับ	พฤติกรรมบ่งชี้หลัก		
		ด้านการเป็นสมาชิกทีมที่ดี และมีภาวะผู้นำ	ด้านกระบวนการทำงาน แบบร่วมมือรวมพลัง	ด้านการสร้างความสัมพันธ์ และจัดการความขัดแย้ง
	ที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ อีกทั้งรักษา สัมพันธภาพเชิงบวกในทีม	จนได้รับความไว้วางใจและ ยอมรับจากสมาชิกทีม - กระตุ้นและส่งเสริมให้ทีม นำจุดเด่นของ แต่ละคนมาใช้ในการทำงาน ให้บรรลุผล สำเร็จตามเป้าหมาย	โดยคำนึงถึง ความโปร่งใส และตรวจสอบได้ - เห็นภาพความสำเร็จของทีม ให้ความร่วมมือ ในการทำงาน เป็นทีมด้วยความรับผิดชอบ อย่างสุดความสามารถ แลกเปลี่ยนข้อมูล และทรัพยากร ที่จำเป็น ตลอดจนร่วม ตัดสินใจ กับทีมโดยคำนึงถึงประโยชน์ ของทีมก่อนประโยชน์ส่วนตัว	- จัดการความขัดแย้งอย่างเป็น ระบบ เห็นประโยชน์จาก ความแตกต่าง ทางความคิด ร่วมกันตัดสินใจโดยคำนึงถึง ประโยชน์ของส่วนรวมและมี การทบทวนประเมินผลที่เกิดขึ้น
9	มีภาวะผู้นำ เสริมสร้างความสัมพันธ์ เชิงบวกและคุณค่าของการรวมพลังทำงาน เป็นทีม มีความสามารถในการประสาน ความคิดเห็นที่แตกต่าง และทำงานด้วย ความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และสามารถ จัดการความขัดแย้งได้	- มีภาวะผู้นำ ช่วยเหลือสมาชิกทีม ให้เข้าใจ เป้าหมายกระบวนการ ทำงาน และ แผนการดำเนินงาน ทั้งระบบ - มีความยืดหยุ่นสามารถ ทำงานร่วมกับกลุ่ม คนที่แตกต่าง ทำงานประสานความร่วมมือกัน	- ใช้กระบวนการทำงานที่ให้ ผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมใน การกำหนดเป้าหมาย วางแผน และการทำงานร่วมกัน ด้วยความโปร่งใส และตรวจสอบได้ - เลือกใช้วิธีการตัดสินใจเป็นทีม ที่เหมาะสม กับสถานการณ์ด้วย	- สามารถจัดการความขัดแย้งใน สถานการณ์ ที่ซับซ้อน - ยกย่องและแสดงความยินดีกับ ความสำเร็จ ของสมาชิก ด้วยความจริงใจ

ระดับ	ค่านิยมบรรยายระดับ	พฤติกรรมบ่งชี้หลัก		
		ด้านการเป็นสมาชิกทีมที่ดี และมีภาวะผู้นำ	ด้านกระบวนการทำงาน แบบร่วมมือรวมพลัง	ด้านการสร้างความสัมพันธ์ และจัดการความขัดแย้ง
		ภายในทีมและระหว่างทีม	การประสานความคิดเห็น ที่แตกต่าง โดยคำนึงถึง ความต้องการและ ผลกระทบ ที่จะเกิดขึ้นต่อสมาชิกในทีมและ บุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง	
10	มีคุณลักษณะของผู้ที่สร้างการเปลี่ยนแปลง และเห็นคุณค่าของทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน กระตุ้น สร้างแรงบันดาลใจ และยกระดับ การรวมพลังทำงานเป็นทีม เพื่อขับเคลื่อน สู่เป้าหมายความสำเร็จของทีม	- เป็นต้นแบบของผู้สร้าง การเปลี่ยนแปลง ที่ใช้ภาวะผู้นำ ได้อย่างเหมาะสมกับ สถานการณ์ มีแรงบันดาลใจในการพัฒนา ตนเองอย่างต่อเนื่องสร้างแรงจูงใจ ให้ทีม เกิดการเปลี่ยนแปลง ทั้งแนวคิด และกระบวนการทำงาน	- มีทัศนคติเชิงบวกต่อการทำงาน เป็นทีม และสนับสนุนให้เกิด บรรยากาศการทำงานร่วมกันเพื่อ สร้างวัฒนธรรมการร่วมมือรวมพลัง - รักษาสัมพันธ์ภาพของทีม ในบริบทและสถานการณ์ที่มี การเปลี่ยนแปลง รวมถึง ความแตกต่างภายในทีม และใช้ กระบวนการทำงานที่หลากหลาย และเหมาะสมกับสถานการณ์ เพื่อขับเคลื่อนทีมสู่เป้าหมายด้วย ความโปร่งใส และตรวจสอบได้	- ปฏิบัติต่อทุกคนโดยเสมอภาค และ เท่าเทียมกัน - กล้าจัดอคติและความกลัวสู่ การสร้างสรรค์ แนวทางใหม่ ในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง - บริหารความสัมพันธ์อย่างเป็น องค์กรรวม สร้างแรงบันดาลใจ และยกระดับ ประสิทธิภาพ ของการทำงานเป็นทีมใน บริบทที่แตกต่างกัน

ระดับ	คำนิยามบรรยายระดับ	พฤติกรรมบ่งชี้หลัก		
		ด้านการเป็นสมาชิกทีมที่ดี และมีภาวะผู้นำ	ด้านกระบวนการทำงาน แบบร่วมมือรวมพลัง	ด้านการสร้างความสัมพันธ์ และจัดการความขัดแย้ง
			- ร่วมรับผิดชอบต่อผล การกระทำของตนเองและสมาชิก ในทีม ตระหนักว่าความสำเร็จและ ความล้มเหลวเป็นผลจาก การทำงานร่วมกันของสมาชิก ทุกคนในทีม	

4. สมรรถนะการคิดขั้นสูง

ระดับ	คำนิยามบรรยายระดับ	พฤติกรรมบ่งชี้หลัก			
		ด้านการคิด อย่างมีวิจารณญาณ	ด้านการคิดเชิงระบบ	ด้านการคิดสร้างสรรค์	ด้านการคิดแก้ปัญหา
1	ระบุปัญหาอย่างง่ายและไม่ซับซ้อน เสนอความคิดอิสระ คิดคล่อง เสนอทางเลือก ในการแก้ปัญหาและตัดสินใจเลือกคำตอบ เพียงคำตอบเดียวพร้อมระบุเหตุผลของ การเลือกคำตอบนั้น	ระบุคำกล่าวอ้างจาก สถานการณ์ พร้อมระบุ เหตุผล ของการเลือก คำกล่าวอ้างนั้น	ระบุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ที่เห็น ได้ชัดเจนในระบบ หรือสถานการณ์ ที่ไม่ซับซ้อน โดยไม่สามารถระบุ ความสัมพันธ์ของปัจจัย	เสนอความคิดอิสระ คิดคล่องแคล่ว รวดเร็ว ได้ปริมาณมากในเวลา ที่จำกัดผลิตผลงานออกมา โดยที่งานนั้นยังอาศัย ต้นแบบ เสนอความคิด	ระบุปัญหาอย่างง่าย นิยามปัญหา รวบรวม ข้อมูลและแนวคิด ที่เกี่ยวข้องกับปัญหา ออกแบบวิธีการแก้ปัญหา เสนอทางเลือก

ระดับ	คำนิยามบรรยายระดับ	พฤติกรรมบ่งชี้หลัก			
		ด้านการคิด อย่างมีวิจารณ์ญาณ	ด้านการคิดเชิงระบบ	ด้านการคิดสร้างสรรค์	ด้านการคิดแก้ปัญหา
			ต่างๆ ได้	หลายประเภทได้บ้าง ให้ รายละเอียดของงานหรือ ความคิดอย่างง่ายได้	ในการแก้ปัญหา และดำเนินการแก้ปัญหา
2	ระบุปัญหาอย่างง่ายและไม่ซับซ้อน รวบรวม ข้อมูลและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับปัญหา โดยสามารถระบุความสัมพันธ์ ของปัจจัยต่าง ๆ สามารถผลิตชิ้นงาน ตามจินตนาการในรูปแบบ ที่แตกต่าง จากต้นแบบภายใต้เงื่อนไขง่าย ๆ ได้ เสนอ ความคิดหาคำตอบได้หลายประเภทและ หลายทิศทางและตัดสินใจเลือกคำตอบ เพียงคำตอบเดียว พร้อมประเมิน ความเหมาะสมของคำตอบ	ระบุคำกล่าวอ้างที่ หลากหลาย จากสถานการณ์และ ตัดสินใจ เลือก คำกล่าวอ้างเพียงคำกล่าว อ้างเดียว พร้อมประเมิน ความเหมาะสมของ คำกล่าวอ้างด้วย การแสดงหลักฐานเชิง ประจักษ์	ระบุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ที่เห็นได้ชัดเจนในระบบ หรือสถานการณ์ ที่ไม่ซับซ้อน โดยสามารถ ระบุความสัมพันธ์ของ ปัจจัยต่างๆ ที่เห็นได้ชัดได้	- ผลิตชิ้นงานตาม จินตนาการภายใต้ เงื่อนไขง่าย ๆ ได้ - ผลิตชิ้นงานในรูปแบบที่ แตกต่างกับต้นแบบ หา คำตอบได้หลายประเภท และหลายทิศทางจาก สิ่งของหรือสถานการณ์ ในชีวิตประจำวันที่คุ้นเคย ในเวลาจำกัด	ตั้งคำถามบางคำถามเพื่อ ระบุ ปัญหาอย่างง่าย นิยามปัญหา บางปัญหา รวบรวมข้อมูลและ แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับ ปัญหา ออกแบบ วิธีการแก้ปัญหา เสนอ ทางเลือกในการแก้ปัญหา และ ดำเนินการแก้ปัญหา
3	ระบุปัญหาอย่างง่ายและไม่ซับซ้อน รวบรวม ข้อมูลและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับ ปัญหา โดยคำนึงถึงความเหมาะสมของการออกแบบ วิธีการแก้ปัญหา หรือ ใช้การดัดแปลงจาก	ระบุคำกล่าวอ้างที่ หลากหลาย จากสถานการณ์และ ตัดสินใจ	ระบุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ที่เห็น ได้ชัดเจนในระบบ หรือสถานการณ์ ที่ไม่ซับซ้อน	ทำผลงานที่เป็นชิ้นงาน หรือวิธีการ เพื่อแก้ปัญหา อย่างง่ายและ ไม่ซับซ้อน โดยใช้การดัดแปลงจาก	ตั้งคำถามทุกคำถามเพื่อ ระบุปัญหาอย่างง่าย นิยามปัญหา ในชุมชน หรือท้องถิ่นได้ รวบรวม

ระดับ	ค่านิยมบรรยายระดับ	พฤติกรรมบ่งชี้หลัก			
		ด้านการคิด อย่างมีวิจารณ์ญาณ	ด้านการคิดเชิงระบบ	ด้านการคิดสร้างสรรค์	ด้านการคิดแก้ปัญหา
	ความคิดเดิมและสามารถระบุความสัมพันธ์ของปัจจัยต่าง ๆ สามารถพัฒนาชิ้นงานหรือวิธีการโดยใช้ ความคิดที่แปลกใหม่ที่ไม่ซ้ำใคร และ สามารถบอกผลลัพธ์ตามข้อเท็จจริง ประเมินความเหมาะสมของคำตอบและ แสดงการแปลความหมายข้อมูลด้วยหลักฐานเชิงประจักษ์	เลือกคำกล่าวอ้างเพียง คำกล่าวอ้างเดียว พร้อมประเมิน ความ เหมาะสมของ คำกล่าวอ้างพร้อมแสดง การแปล ความหมาย ข้อมูลและหลักฐาน เชิงประจักษ์	โดยสามารถระบุ ความสัมพันธ์ของปัจจัย ต่างๆ ที่เห็นได้ชัด และสามารถบอก ผลลัพธ์ของระบบหรือ สถานการณ์ ตาม ข้อเท็จจริงที่มีได้	ความคิดเดิมมีการคิดหา วิธีการ แก้ปัญหาได้เพียง 1 วิธี ตามกรอบเวลา โดยดัดแปลงสิ่งที่มีอยู่ หรือ นำสิ่งอื่นมา ทดแทนสิ่งที่ขาดได้ ให้รายละเอียดของงาน หรือความคิดได้ และมีการตรวจสอบ ผลงานในเบื้องต้น	ข้อมูลและแนวคิดที่ เกี่ยวข้องกับปัญหา โดยคำนึงถึง ความเหมาะสมออกแบบ วิธีการแก้ปัญหา เสนอ ทางเลือกในการแก้ปัญหา และ พร้อมทั้งระบุข้อดี และข้อเสียของ ทางเลือก ได้หลายทางเลือก และ ดำเนินการแก้ปัญหา
4	ระบุปัญหาหรือสถานการณ์อย่างง่าย และ ไม่ซับซ้อน วิเคราะห์และจัดลำดับ สาเหตุของปัญหา โดยสามารถรวบรวม ปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาหรือ สถานการณ์และวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงเหตุ และผลของปัจจัยต่างๆ สามารถพัฒนาชิ้นงาน หรือวิธีการโดยใช้ความคิด ที่แปลกใหม่	ระบุคำกล่าวอ้างที่ หลากหลาย จากสถานการณ์ที่ ไม่ซับซ้อน และตัดสินใจ เลือกคำตอบ เพียงคำกล่าวอ้างเดียว พร้อม ประเมิน	ระบุปัจจัยที่เกี่ยวข้องใน ระบบหรือ สถานการณ์ได้ และสามารถรวบรวม ปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับระบบหรือสถานการณ์ โดยสามารถเชื่อมโยง จัดหมวดหมู่หรือกำหนด	สร้างชิ้นงานหรือคิดหาวิธี การเพื่อ แก้ปัญหาด้วย การผสมผสานและ ดัดแปลงจากความคิดเดิม มีการคิด หาวิธีการ แก้ปัญหาได้เพียง 1 วิธี ในเวลาที่กำหนด	ตั้งคำถามเพื่อระบุปัญหา ที่ไม่ซับซ้อนได้อย่าง รวดเร็ว วิเคราะห์และ จัดลำดับสาเหตุของปัญหา ที่สำคัญ นิยามปัญหาโดย คำนึงถึงเหมาะสม รวบรวมข้อมูล และ

ระดับ	คำนิยามบรรยายระดับ	พฤติกรรมบ่งชี้หลัก			
		ด้านการคิด อย่างมีวิจารณ์ญาณ	ด้านการคิดเชิงระบบ	ด้านการคิดสร้างสรรค์	ด้านการคิดแก้ปัญหา
	ที่ไม่ซ้ำใครหรือพัฒนาต่อยอดจากของเดิม พร้อมแสดงการแปลความหมายข้อมูล และหลักฐานเชิงประจักษ์	ความเหมาะสมของ คำกล่าวอ้างพร้อมแสดง การ แปลความหมาย ข้อมูลและ หลักฐานเชิงประจักษ์	ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับ ระบบหรือสถานการณ์ สามารถ วิเคราะห์ ความสัมพันธ์เชิงเหตุและ ผลของระบบหรือ สถานการณ์ได้	การคิดหาวิธีการ แก้ปัญหาอย่างง่ายและ ไม่ซับซ้อนใช้การดัดแปลง สิ่งที่มีอยู่ หรือนำสิ่งอื่น มาทดแทนสิ่งที่ขาดได้ ให้รายละเอียดของงาน หรือ ความคิดได้ และมีการตรวจสอบ ผลงานในเบื้องต้น	แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับปัญ หาที่มีผลกระทบต่อสังคม ออกแบบวิธีการแก้ปัญหา เสนอทางเลือกใน การแก้ปัญหาและ ระบุข้อดีและข้อเสีย ของทางเลือกได้ หลายทางเลือกที่เป็นไปได้ และมีเหตุผล และ ดำเนินการแก้ปัญหาได้ หลายวิธี
5	ระบุปัญหาหรือสถานการณ์ที่ซับซ้อน วิเคราะห์ และจัดลำดับสาเหตุ ของปัญหา สามารถพัฒนา ชิ้นงานหรือ วิธีการโดยใช้ความคิดที่แปลกใหม่ ที่ไม่ซ้ำ ใครหรือพัฒนาต่อยอดจากของเดิม ระบุ แบบแผนของพฤติกรรมและองค์รวม ขององค์ประกอบต่างๆ ในปัญหาหรือ	ระบุคำกล่าวอ้างที่ หลากหลายจาก สถานการณ์ที่ซับซ้อน และตัดสินใจเลือก คำตอบเพียง คำกล่าวอ้างเดียว	สามารถวิเคราะห์ปัจจัยใน ระบบ และรวบรวม ปัจจัยอื่นๆที่เกี่ยวข้อง กับระบบหรือสถานการณ์ โดยสามารถเชื่อมโยง จัดหมวดหมู่หรือกำหนด	พัฒนาชิ้นงานหรือวิธีการ เพื่อแก้ปัญหาที่ซับซ้อน ด้วยการผสมผสานและ ดัดแปลงจากความคิด เดิม มีการคิดหาวิธีการ แก้ปัญหาได้มากกว่า 1 วิธี	ตั้งคำถามเพื่อระบุปัญหา ที่ซับซ้อนและมีผลกระทบต่อสังคม ประเมิน ความสำคัญของ ปัญหา วิเคราะห์และจัดลำดับ สาเหตุของปัญหาที่

ระดับ	คำนิยามบรรยายระดับ	พฤติกรรมบ่งชี้หลัก			
		ด้านการคิด อย่างมีวิจารณญาณ	ด้านการคิดเชิงระบบ	ด้านการคิดสร้างสรรค์	ด้านการคิดแก้ปัญหา
	สถานการณ์นั้น เพื่อสร้างแบบจำลองอย่างง่าย พร้อมแสดงการแปล ความหมายข้อมูล และหลักฐานเชิงประจักษ์ และลงข้อสรุป ได้อย่างถูกต้อง	พร้อมประเมิน ความเหมาะสมของ คำกล่าวอ้างพร้อมแสดง การแปลความหมาย ข้อมูลและหลักฐาน เชิงประจักษ์ และ สามารถลงข้อสรุป ได้อย่างถูกต้อง	ตัวแปรที่เกี่ยวข้อง สามารถวิเคราะห์ ความสัมพันธ์เชิงเหตุและ ผลของ ระบบหรือ สถานการณ์ และระบุ แบบแผนของพฤติกรรม และองค์รวมของ องค์ประกอบต่างๆ ใน ระบบหรือสถานการณ์นั้น เพื่อสร้างแบบจำลอง ง่ายง่ายได้	ในเวลาที่กำหนดการ คิดหาวิธีการแก้ปัญหา ใช้การดัดแปลงสิ่งที่มีอยู่ หรือนำสิ่งอื่นมาทดแทน สิ่งที่ขาดได้ มีการคิด แจกแจงรายละเอียดของ วิธีการ แก้ปัญหาหรือ ขยายความคิดได้บ้าง และมีการประเมินผลงาน จากเกณฑ์	สำคัญ นิยาม ปัญหา โดยคำนึงถึง ความเหมาะสม รวบรวมข้อมูลและ แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับ ปัญหา โดยคำนึงถึง ความถูกต้องออกแบบ วิธีการแก้ปัญหา เสนอทางเลือกในการ แก้ปัญหาและระบุข้อดี และข้อเสีย ของ ทางเลือกได้หลาย ทางเลือกที่เป็นไปได้ และมีเหตุผล และ ดำเนินการแก้ปัญหา
6	ระบุปัญหาหรือสถานการณ์ที่ซับซ้อน ระบุ สาเหตุของปัญหา แยกปัญหาเป็น ปัญหาย่อยๆ	ระบุคำกล่าวอ้างที่ หลากหลาย จาก	สามารถวิเคราะห์ปัจจัยใน ระบบ และรวบรวม	พัฒนาชิ้นงานหรือวิธีการ เพื่อ แก้ปัญหาที่ซับซ้อน	ระบุปัญหาและสาเหตุของ ปัญหา ที่ซับซ้อนและ

ระดับ	คำนิยามบรรยายระดับ	พฤติกรรมบ่งชี้หลัก			
		ด้านการคิด อย่างมีวิจรรย์ญาณ	ด้านการคิดเชิงระบบ	ด้านการคิดสร้างสรรค์	ด้านการคิดแก้ปัญหา
	เปรียบเทียบแหล่งข้อมูล และข้อเท็จจริงได้ วิเคราะห์แนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงใน ปัญหาหรือสถานการณ์และสร้างแบบจำลอง เพื่อแสดงโครงสร้างของปัญหาหรือ สถานการณ์ได้ พัฒนาชิ้นงาน วิธีการ หรือนวัตกรรม โดยใช้ความคิดที่แปลกใหม่ ที่ไม่ซ้ำใครหรือพัฒนาต่อยอดจากของเดิม ให้เหมาะสมต่อการใช้งานจริง แจกแจง รายละเอียดของวิธีการแก้ปัญหาหรือ ขยายความคิดได้ โดยสามารถลงข้อสรุป ได้อย่างถูกต้อง และระบุข้อโต้แย้งได้	สถานการณ์ที่ ซับซ้อนและ ตัดสินใจ เลือกคำตอบเพียง คำกล่าวอ้างเดียว พร้อม ประเมินความเหมาะสม ของคำกล่าวอ้าง พร้อมแสดง การแปล ความหมายข้อมูลและ หลักฐานเชิงประจักษ์ สามารถลงข้อสรุป ได้อย่างถูกต้องและ สามารถระบุข้อโต้แย้ง	ปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับ ระบบหรือสถานการณ์ โดยสามารถเชื่อมโยง จัดหมวดหมู่หรือกำหนด ตัวแปรที่เกี่ยวข้อง สามารถวิเคราะห์ ความสัมพันธ์เชิงเหตุและ ผลของระบบหรือ สถานการณ์ และระบุ แบบแผนของพฤติกรรม และองค์รวมของ องค์ประกอบต่าง ๆ ในระบบหรือสถานการณ์ นั้น เพื่อวิเคราะห์ แนวโน้มของ การเปลี่ยนแปลงในระบบ และสร้างแบบจำลอง	ด้วยความคิด ที่แปลกใหม่ มีการคิดหาวิธีการ แก้ปัญหาได้มากกว่า 1 วิธี ในเวลา ที่กำหนด มีการคิดหาวิธีการ แก้ปัญหาโดยดัดแปลง สิ่งที่มีอยู่หรือนำสิ่งอื่นมา ทดแทนสิ่งที่ขาดได้ มีการคิดแจกแจง รายละเอียดของ วิธีการแก้ปัญหาหรือ ขยายความคิดได้ และมีการประเมินผลงาน จากเกณฑ์	มีผลกระทบต่อ สังคม และประเมินผลกระทบ ของ ปัญหาได้สามารถ แยกปัญหา ออกเป็นเป็น ปัญหาย่อยๆ เพื่อจัดการ แก้ปัญหาได้ออกแบบ วิธีการแก้ปัญหาเสนอ ทางเลือก ในการแก้ปัญหาโดยมี เกณฑ์สำหรับ เลือกวิธี แก้ปัญหาสามารถวาง แผนการปฏิบัติเพื่อ แก้ปัญหาและ ใช้กระบวนการติดตาม แผนการแก้ปัญหาเพื่อ การตัดสินใจได้

ระดับ	คำนิยามบรรยายระดับ	พฤติกรรมบ่งชี้หลัก			
		ด้านการคิด อย่างมีวิจารณ์ญาณ	ด้านการคิดเชิงระบบ	ด้านการคิดสร้างสรรค์	ด้านการคิดแก้ปัญหา
			อย่างง่ายได้		
7	ระบุปัญหาหรือสถานการณ์ที่ยากและ ซับซ้อน พร้อมเสนอวิธีการระบุสาเหตุ ของปัญหา แยกปัญหาเป็นปัญหาย่อย ๆ เปรียบเทียบแหล่งข้อมูลและข้อเท็จจริง ได้ ประเมินผลกระทบของปัญหาโดยใช้ วิธีการที่เหมาะสมและครอบคลุมทุกมิติ สร้างแบบจำลองเพื่อแสดงโครงสร้างของปัญหา หรือสถานการณ์ได้พัฒนา ชิ้นงาน วิธีการหรือนวัตกรรม โดยใช้ความคิดที่แปลกใหม่ ที่ไม่ซ้ำใครหรือพัฒนาต่อยอดจากของเดิมให้ เหมาะสม ต่อการใช้งานจริง แจกแจงรายละเอียด ของวิธีการแก้ปัญหา หรือขยายความคิดได้ โดยสามารถลงข้อสรุป ได้อย่างถูกต้อง ระบุเหตุผลของข้อโต้แย้งที่ สอดคล้องกับสถานการณ์	ระบุคำกล่าวอ้างที่ หลากหลายจาก สถานการณ์ที่ยากและ ซับซ้อนและตัดสินใจ เลือกคำกล่าวอ้างเพียง คำกล่าวอ้างเดียว พร้อมประเมิน ความเหมาะสมของ คำกล่าวอ้างพร้อมแสดง การแปลความหมาย ข้อมูลและหลักฐาน เชิงประจักษ์ และ สามารถลงข้อสรุปได้ อย่างถูกต้อง ระบุข้อโต้แย้ง ระบุ เหตุผลของข้อโต้แย้งที่	สามารถวิเคราะห์ปัจจัยใน ระบบ และรวบรวมปัจจัย อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ ระบบหรือสถานการณ์ ที่ยากและซับซ้อน สามารถวิเคราะห์ ความสัมพันธ์เชิง เหตุและผลของระบบและ มองเห็นแบบแผนของ พฤติกรรมและองค์รวม ขององค์ประกอบต่าง ๆ ในระบบหรือสถานการณ์ โดยสามารถสร้างแบบ จำลองเพื่อแสดง โครงสร้างของระบบหรือ สถานการณ์ได้	พัฒนาชิ้นงานหรือวิธีการ เพื่อแก้ปัญหาหรือนวัตกรรมด้วย ความคิด ที่แปลกใหม่ มีการคิดหา วิธีการปัญหาที่ยากและ ซับซ้อนได้ มากกว่า 1 วิธี ในเวลาที่กำหนด คิดหา วิธีการแก้ปัญหาโดย ดัดแปลงสิ่งที่มีอยู่หรือนำสิ่งอื่นมาทดแทน สิ่งที่ขาดได้ มีการคิด แจกแจงรายละเอียด ของวิธีการแก้ปัญหาหรือนวัตกรรม ขยายความคิดได้ มีการประเมินผลงานหรือ	ระบุปัญหาที่ยากและ ซับซ้อนและเสนอวิธีการ ระบุสาเหตุของปัญหา และประเมินผลกระทบ ของปัญหาโดยใช้วิธีการที่ ถูกต้อง สามารถ แยกปัญหาที่ซับซ้อนออกเป็นปัญหาย่อย ๆ เพื่อจัดการแก้ปัญหาได้ ออกแบบวิธีการแก้ปัญหา เสนอทางเลือกใน การแก้ปัญหา โดยมีเกณฑ์ สำหรับเลือกวิธีแก้ปัญหา ที่ถูกต้อง สามารถวางแผน การปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหา และใช้กระบวนการ

ระดับ	คำนิยามบรรยายระดับ	พฤติกรรมบ่งชี้หลัก			
		ด้านการคิด อย่างมีวิจารณ์ญาณ	ด้านการคิดเชิงระบบ	ด้านการคิดสร้างสรรค์	ด้านการคิดแก้ปัญหา
		สอดคล้องกับ สถานการณ์		นวัตกรรมจากเกณฑ์ และ เสนอแนวทางปรับปรุง	ติดตามแผนการแก้ปัญหา เพื่อการตัดสินใจได้
8	ระบุปัญหาหรือสถานการณ์ที่ยากและ ซับซ้อน พร้อมเสนอวิธีการระบุสาเหตุ ของปัญหา แยกปัญหาเป็นปัญหาย่อย ๆ สามารถเปรียบเทียบแหล่งข้อมูล และ ข้อเท็จจริงได้ ประเมินผลกระทบของ ปัญหาโดยใช้วิธีการที่เหมาะสมและครอบคลุม ทุกมิติ สร้างแบบจำลอง ความคิดเพื่ออธิบาย แนวคิดที่ใช้ในการออกแบบระบบได้ สามารถพัฒนา ชิ้นงาน วิธีการหรือนวัตกรรม โดยใช้ความคิดที่แปลกใหม่ที่ไม่ซ้ำใครหรือ พัฒนาต่อยอดจากของเดิมให้เหมาะสมต่อ การใช้งานจริงระบุเหตุผลของข้อโต้แย้งที่ สอดคล้องกับสถานการณ์ และมีความ เป็นเหตุเป็นผลกัน	ระบุคำกล่าวอ้างที่ หลากหลายจาก สถานการณ์ที่ยากและ ซับซ้อนและตัดสินใจ เลือกคำกล่าวอ้างเพียง คำกล่าวอ้างเดียว พร้อมประเมินความ เหมาะสมของคำกล่าวอ้าง พร้อมแสดงการแปล ความหมายข้อมูลและ หลักฐานเชิงประจักษ์ และสามารถลงข้อสรุป ได้อย่างถูกต้อง ระบุข้อโต้แย้ง ระบุ เหตุผลของข้อโต้แย้งที่	สามารถสร้างแบบจำลอง ความคิดเพื่ออธิบาย แนวคิดที่ใช้ในการ ออกแบบระบบได้ โดยการวิเคราะห์ ความสัมพันธ์เชิงเหตุและ ผลของระบบหรือ สถานการณ์ที่ยากและ ซับซ้อน	พัฒนาชิ้นงานหรือวิธีการ หรือนวัตกรรมเพื่อ แก้ปัญหาที่ยากและ ซับซ้อนด้วยความคิดที่ แปลกใหม่ที่ไม่ซ้ำใครและ เหมาะสมต่อการใช้ งานจริง มีการคิดหา วิธีการแก้ปัญหา โดยดัดแปลงสิ่งที่มีอยู่ หรือนำสิ่งอื่นมาทดแทน สิ่งที่ขาดได้อย่าง หลากหลายในเวลา ที่กำหนด มีการแจกแจง รายละเอียดของวิธีการ แก้ปัญหาหรือขยาย	ระบุปัญหาที่ยากและ ซับซ้อนและเสนอวิธีการ ระบุสาเหตุของปัญหา และประเมินผลกระทบ ของปัญหาโดยใช้วิธีการ ที่ถูกต้องและครอบคลุม บางมิติ สามารถแยก ปัญหาออกเป็นเป็น ปัญหาย่อยๆเพื่อจัดการ แก้ปัญหา และสามารถ เปรียบเทียบแหล่งข้อมูล และข้อเท็จจริงได้ ออกแบบวิธีการ แก้ปัญหาที่ยากและ ซับซ้อนเสนอทางเลือก

ระดับ	คำนิยามบรรยายระดับ	พฤติกรรมบ่งชี้หลัก			
		ด้านการคิด อย่างมีวิจารณ์ญาณ	ด้านการคิดเชิงระบบ	ด้านการคิดสร้างสรรค์	ด้านการคิดแก้ปัญหา
		สอดคล้องกับ สถานการณ์ และ มีความเป็นเหตุ เป็นผลกัน		ความคิดได้ และมีการประเมินผลงาน	ในการแก้ปัญหาโดย มีเกณฑ์สำหรับเลือก วิธีแก้ปัญหาที่เหมาะสม และครอบคลุมบางมิติ สามารถวางแผนการ ปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหาและ ใช้กระบวนการติดตาม แผนการแก้ปัญหาเพื่อ การตัดสินใจและกำกับ กระบวนการแก้ปัญหาได้ ถูกต้อง
9	ระบุปัญหาหรือสถานการณ์ ที่ยากและซับซ้อน ระบุสาเหตุของ ปัญหา สามารถแยกปัญหา เป็นปัญหาย่อยๆ เปรียบเทียบแหล่งข้อมูลและ ข้อเท็จจริงได้ ประเมินผลกระทบของปัญหา โดยใช้วิธีการที่เหมาะสมและ ครอบคลุมทุกมิติ สามารถสร้างแบบจำลองความคิดเพื่ออธิบาย	ระบุคำกล่าวอ้างที่ หลากหลายจาก สถานการณ์ที่ยากและ ซับซ้อนและตัดสินใจเลือก คำกล่าวอ้างเพียง คำกล่าวอ้างเดียว	สามารถสร้างแบบจำลอง ความคิด เพื่ออธิบาย แนวคิดที่ใช้ในการ ออกแบบระบบที่ยากและ ซับซ้อนได้ และสามารถ เปรียบเทียบแบบจำลอง	พัฒนาชิ้นงานหรือวิธีการ หรือ นวัตกรรมเพื่อ ปัญหาที่ยากและซับซ้อน ด้วยความคิดที่แปลกใหม่ ที่ไม่ซ้ำใครหรือพัฒนา ต่อยอดจากของเดิมได้	ระบุปัญหาที่ยากและซับซ้อนและ เสนอวิธีการ ระบุสาเหตุของปัญหา และประเมินผลกระทบ ของปัญหาโดยใช้วิธีการ ที่เหมาะสมและ

ระดับ	คำนิยามบรรยายระดับ	พฤติกรรมบ่งชี้หลัก			
		ด้านการคิด อย่างมีวิจารณ์ญาณ	ด้านการคิดเชิงระบบ	ด้านการคิดสร้างสรรค์	ด้านการคิดแก้ปัญหา
	แนวคิด ที่ใช้ในการออกแบบการแก้ปัญหา ทำนายหรือประเมินผลลัพธ์ของการแทรกแซง ระบบที่ยากและซับซ้อนได้ พัฒนาชิ้นงาน วิธีการหรือนวัตกรรม โดยใช้ความคิด ที่แปลกใหม่ที่ไม่ซ้ำใครหรือพัฒนาต่อยอด จากของเดิมให้เหมาะสม ต่อการใช้งานจริง สามารถแจกแจงรายละเอียดของวิธีการ แก้ปัญหา หรือ ขยายความคิดได้อย่างครบถ้วน เขียนสะท้อนความคิดเกี่ยวกับเนื้อหาและ กระบวนการเรียนรู้	พร้อมประเมินความ เหมาะสมของคำกล่าวอ้าง พร้อมแสดงการแปล ความหมายข้อมูลและ หลักฐานเชิงประจักษ์ และสามารถลงข้อสรุปได้ อย่างถูกต้อง ระบุข้อโต้แย้ง ระบุ เหตุผลของข้อโต้แย้งที่ สอดคล้องกับสถานการณ์ และมีความเป็นเหตุ เป็นผลกัน เขียนสะท้อน ความคิดเกี่ยวกับเนื้อหา และกระบวนการเรียนรู้ ของตน	ความคิดของระบบต่าง ๆ ที่ยากและซับซ้อนได้ สามารถทำนายผลลัพธ์ ของการแทรกแซงระบบที่ ยากและซับซ้อนได้ สามารถประเมินระบบที่ ยากและ ซับซ้อนได้	อย่างเหมาะสมต่อ การใช้งานจริงมีการคิดหา วิธีการแก้ปัญหาโดย ดัดแปลงสิ่งที่มีอยู่ หรือ นำสิ่งอื่นมาทดแทน สิ่งที่ขาดได้อย่าง หลากหลายในเวลา ที่กำหนดมีการแจกแจง รายละเอียดของวิธีการ แก้ปัญหา หรือขยาย ความคิดได้อย่างครบถ้วน และมีรายละเอียดที่ สมบูรณ์และมีการประเมิน ปรับปรุงและพัฒนา ต่อยอดผลงานให้ใช้งาน ได้ดีขึ้น	ครอบคลุมทุกมิติ สามารถแยกปัญหา ออกเป็นปัญหาย่อย ๆ เพื่อจัดการแก้ปัญหา และสามารถ เปรียบเทียบแหล่งข้อมูล และข้อเท็จจริงได้ โดยคำนึงถึงความ ถูกต้องออกแบบวิธีการ แก้ปัญหาเสนอทางเลือก ในการแก้ปัญหาโดยมี เกณฑ์สำหรับเลือกวิธี แก้ปัญหาที่ถูกต้องและ ครอบคลุมทุกมิติ สามารถวางแผน การปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหา และใช้กระบวนการ

ระดับ	คำนิยามบรรยายระดับ	พฤติกรรมบ่งชี้หลัก			
		ด้านการคิด อย่างมีวิจารณ์ญาณ	ด้านการคิดเชิงระบบ	ด้านการคิดสร้างสรรค์	ด้านการคิดแก้ปัญหา
					ติดตามแผนการ แก้ปัญหาเพื่อการ ตัดสินใจและกำกับ กระบวนการแก้ปัญหาได้
10	ระบุปัญหาหรือสถานการณ์ที่ยากและ ซับซ้อน ระบุสาเหตุของปัญหา แยกปัญหาเป็น ปัญหาย่อย ๆ สามารถเปรียบเทียบแหล่งข้อมูล และข้อเท็จจริงได้ ประเมินผลกระทบของ ปัญหาโดยใช้วิธีการที่เหมาะสมและครอบคลุม ทุกมิติ สร้างแบบจำลองความคิดเพื่ออธิบาย แนวคิดที่ใช้ในการออกแบบการแก้ปัญหา ทำนายหรือประเมินผลลัพธ์ของการแทรกแซง ระบบที่ยากและซับซ้อนได้ พัฒนาชิ้นงาน วิธีการหรือนวัตกรรม โดยใช้ความคิดที่ แปลกใหม่ที่ไม่ซ้ำใคร หรือพัฒนาต่อยอดจาก ของเดิมให้ เหมาะสมต่อการใช้งานจริง สามารถแจกแจงรายละเอียดของวิธีการ	ระบุคำกล่าวอ้างที่ หลากหลาย จากสถานการณ์ที่ยาก และซับซ้อนและตัดสินใจ เลือกคำกล่าวอ้างเพียง คำกล่าวอ้างเดียว พร้อมประเมินความ เหมาะสมของคำกล่าวอ้าง พร้อมแสดงการแปล ความหมายข้อมูลและ หลักฐานเชิงประจักษ์ และสามารถลงข้อสรุป ได้อย่างถูกต้อง	สามารถเปรียบเทียบแบบ จำลองความคิดที่ใช้ใน การออกแบบระบบต่างๆ ที่ซับซ้อน และสามารถ อธิบายระบบหรือ สถานการณ์ที่ยากและ ซับซ้อนโดยใช้แบบจำลอง ความคิดของผู้อื่นได้ สามารถทำนายผลลัพธ์ ของการแทรกแซงระบบที่ ยากและ ซับซ้อนได้ สามารถประเมินและ ปรับปรุงพัฒนาระบบที่	พัฒนาชิ้นงานหรือวิธีการ หรือนวัตกรรมเพื่อปัญหา ที่ยากและซับซ้อนด้วย ความคิดที่แปลกใหม่ไม่ ซ้ำใคร หรือพัฒนาต่อยอด จากของเดิมได้อย่าง เหมาะสมต่อการใช้ งานจริง มีการคิดหา วิธีการแก้ปัญหา โดยดัดแปลงสิ่งที่มีอยู่ หรือนำสิ่งอื่นมา ทดแทนสิ่งที่ขาด ได้อย่างหลากหลาย	ระบุปัญหาที่ยากและ ซับซ้อน และเสนอวิธีการ ระบุสาเหตุของปัญหา และประเมินผลกระทบ ของปัญหา โดยใช้วิธีการ ที่เหมาะสม ครอบคลุม ทุกมิติและน่าเชื่อถือ สามารถแยกปัญหา ออกเป็นปัญหาย่อย ๆ เพื่อจัดการแก้ปัญหา สามารถเปรียบเทียบ แหล่งข้อมูลและ ข้อเท็จจริงและตรวจสอบ

ระดับ	คำนิยามบรรยายระดับ	พฤติกรรมบ่งชี้หลัก			
		ด้านการคิด อย่างมีวิจารณญาณ	ด้านการคิดเชิงระบบ	ด้านการคิดสร้างสรรค์	ด้านการคิดแก้ปัญหา
	แก้ปัญหา หรือขยายความคิดได้อย่างครบถ้วน รวมทั้งมีการประเมิน พัฒนา และปรับปรุง นวัตกรรมโดยวิเคราะห์จาก มุมมองที่หลากหลาย จากทั้งของตนเองและของผู้อื่น เขียนสะท้อนความคิดเกี่ยวกับเนื้อหาและ กระบวนการเรียนรู้ของตนทั้งจุดเด่นและ จุดที่ควรปรับปรุง	ระบุข้อโต้แย้ง ระบุ เหตุผลของข้อโต้แย้งที่ สอดคล้องกับสถานการณ์ และ มีความเป็นเหตุ เป็นผลกันเขียนสะท้อน ความคิดเกี่ยวกับเนื้อหา และกระบวนการเรียนรู้ ของตนทั้งจุดเด่นและ จุดที่ควรปรับปรุง	ยากและซับซ้อนโดย วิเคราะห์จากมุมมองที่ หลากหลายจากทั้งของ ตนเองและ ของผู้อื่น	เหมาะสมกับงานในเวลา ที่กำหนด มีการแจกแจง รายละเอียดของผลงาน หรือขยายความคิด ได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ รวมทั้งมีการประเมิน พัฒนาและปรับปรุง นวัตกรรมให้ เหมาะสม โดยคำนึงถึงผลกระทบที่มี ต่อสิ่งแวดล้อม สังคม และ วัฒนธรรม	ความน่าเชื่อถือแหล่ง ข้อมูลและข้อเท็จจริงได้ ออกแบบวิธีการแก้ปัญหา เสนอทางเลือกใน การแก้ปัญหาโดยมีเกณฑ์ ที่พัฒนาด้วยตนเองเพื่อ เลือกวิธีแก้ปัญหาที่ดีที่สุด สามารถจัดทำ แผนการปฏิบัติที่มี ประสิทธิภาพเพื่อ แก้ปัญหาและใช้กระบวนการ ติดตามแผนการ แก้ปัญหาเพื่อการตัดสินใจ กำกับกระบวนการ แก้ปัญหาได้อย่าง สร้างสรรค์ และทำนาย แผนการแก้ปัญหาได้อย่าง

ระดับ	ค่านิยมบรรยายระดับ	พฤติกรรมบ่งชี้หลัก			
		ด้านการคิด อย่างมีวิจารณญาณ	ด้านการคิดเชิงระบบ	ด้านการคิดสร้างสรรค์	ด้านการคิดแก้ปัญหา
					มีประสิทธิภาพ

5. สมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง

ระดับ	ค่านิยม บรรยายระดับ	พฤติกรรมบ่งชี้หลัก			
		พลเมืองรู้เคารพสิทธิ	พลเมืองรับผิดชอบ ต่อบทบาทหน้าที่	พลเมืองมีส่วนร่วม อย่างมีวิจารณญาณ	พลเมืองผู้สร้าง การเปลี่ยนแปลง
1	เข้าใจผลกระทบของการกระทำอะไรก็ตามที่ตนเอง รับผิดชอบและปฏิบัติตามคำแนะนำอย่างเหมาะสม มีส่วนร่วมในกิจกรรมส่วนรวม และแจ้งผู้เกี่ยวข้อง เมื่อพบปัญหาในชั้นเรียน	เข้าใจผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อเนื่องจากการกระทำของตนที่มีต่อผู้อื่น	รับผิดชอบและปฏิบัติตามคำแนะนำอย่างเหมาะสม	ช่วยเหลือกิจกรรมส่วนรวมของชั้นเรียน	แจ้งผู้เกี่ยวข้องเมื่อพบปัญหาในชั้นเรียนหรือจะเสนอแนะแนวทางการปัญหาอย่างง่ายในโรงเรียนได้
2	มีความสามารถในการยับยั้งชั่งใจ เคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น รู้จักปฏิเสธ ช่วยเหลือผู้อื่น เมื่อได้รับการร้องขอ รับผิดชอบและปฏิบัติตามอย่างเหมาะสมตามบทบาทหน้าที่ของตนเอง มีส่วนร่วมในกิจกรรมส่วนรวมต่าง ๆ ที่โรงเรียน จัดขึ้นหรือครุมอบหมายและแจ้งผู้เกี่ยวข้อง เมื่อพบปัญหาหรือความขัดแย้งในชั้นเรียน	รู้จักและปกป้องสิทธิเสรีภาพของตนเอง รู้จักปฏิเสธ เคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น ช่วยเหลือผู้อื่นเมื่อได้รับการร้องขอ	รับผิดชอบและปฏิบัติตามอย่างเหมาะสมตามบทบาท หน้าที่ตนเองในฐานะสมาชิกของครอบครัว ชั้นเรียน และโรงเรียน	เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อส่วนรวมที่โรงเรียนจัดขึ้นหรือครุมอบหมายหรือกำหนด ให้เข้าร่วม	แจ้งผู้เกี่ยวข้องเมื่อพบปัญหาหรือความขัดแย้งในชั้นเรียน

ระดับ	ค่านิยม บรรยายระดับ	พฤติกรรมบ่งชี้หลัก			
		พลเมืองรู้เคารพสิทธิ	พลเมืองรับผิดชอบ ต่อบทบาทหน้าที่	พลเมืองมีส่วนร่วม อย่างมีวิจารณ์ญาณ	พลเมืองผู้สร้าง การเปลี่ยนแปลง
3	อิสระที่จะคิดและแสดงออกที่รับผิดชอบและไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน เคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น ช่วยเหลือผู้อื่น รับผิดชอบต่อตนเองอย่างเหมาะสมตามบทบาทหน้าที่ของตนเอง เคารพต่อสถาบันหลักของชาติ ติดตามข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ครอบครัว เพื่อนร่วมชั้นเรียน มีส่วนร่วมในกิจกรรม ส่วนรวมต่าง ๆ ในระดับชั้นเรียนหรือโรงเรียน แก้ไขปัญหาความขัดแย้งในชั้นเรียนอย่างมีเหตุผล	มีอิสระที่จะคิดและแสดงออกที่รับผิดชอบและไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน ช่วยเหลือผู้อื่นเมื่อได้รับการร้องขอ หรือเมื่อเห็นว่าการช่วยเหลือใช้ของส่วนรวมอย่างระมัดระวัง	รับผิดชอบต่อและปฏิบัติตามอย่างเหมาะสมตามบทบาทหน้าที่ตนเองในฐานะสมาชิกของครอบครัว ชั้นเรียน และโรงเรียน เคารพต่อสถาบันหลักของชาติ	ติดตามข้อมูลข่าวสารและปัญหาที่เกี่ยวข้องกับตัวเอง ครอบครัว เพื่อนร่วมชั้นเรียน และโรงเรียน มีส่วนร่วมในกิจกรรม ส่วนรวม ต่าง ๆ ในระดับชั้นเรียนหรือโรงเรียนที่เหมาะสมตามวัย	หาทางออกร่วมกันกับเพื่อน และ ครู ในการแก้ปัญหาหรือความขัดแย้งในชั้นเรียนอย่างมีเหตุผล
4	อดทนอดกลั้นในความคิดเห็นและการแสดงออกที่แตกต่าง ยอมรับความแตกต่างหลากหลาย ช่วยเหลือและแบ่งปันกับผู้อื่น รับผิดชอบต่อและปฏิบัติตามอย่างเหมาะสมตามบทบาทหน้าที่ในฐานะพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เคารพ ต่อสถาบันหลักของชาติ ติดตามและตรวจสอบ ข้อมูลข่าวสาร เข้าร่วมกิจกรรม	สามารถกำกับควบคุมตนเอง รู้จักและปกป้องสิทธิเสรีภาพของตนเอง และผู้อื่น ยอมรับความแตกต่าง ไม่กลั่นแกล้ง เพื่อน (Bullying) ทางร่างกาย และวาจา ช่วยเหลือผู้อื่น	รับผิดชอบต่อและปฏิบัติตามอย่างเหมาะสมตาม บทบาท หน้าที่ ระเบียบ กฏ กติกา ตลอดจนแนวปฏิบัติ ตามวิถี วัฒนธรรมของ	ติดตามข่าวสารเหตุการณ์ สถานการณ์ ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับตัวเอง โรงเรียน ชุมชน เข้าร่วมกิจกรรมและร่วมเป็นอาสาสมัครในกิจกรรม สาธารณประโยชน์ระดับ	หาทางออกร่วมกันกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหา ความขัดแย้งในชั้นเรียนหรือโรงเรียนอย่างมีเหตุผล

ระดับ	คำนิยาม บรรยายระดับ	พฤติกรรมบ่งชี้หลัก			
		พลเมืองรู้เคารพสิทธิ	พลเมืองรับผิดชอบ ต่อบทบาทหน้าที่	พลเมืองมีส่วนร่วม อย่างมีวิจารณ์ญาณ	พลเมืองผู้สร้าง การเปลี่ยนแปลง
	และร่วมเป็นอาสาสมัครในกิจกรรมสาธารณะ ประโยชน์ ระดับโรงเรียนและชุมชนหาทางออก ร่วมกันกับผู้เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหาหรือความ ขัดแย้งอย่างมีเหตุผล	เมื่อเห็นว่าการ ความช่วยเหลือ	ชุมชนและ ท้องถิ่น เคารพต่อสถาบันหลัก ของชาติ	โรงเรียนหรือชุมชนที่ เหมาะสมตามวัย	
5	รู้จักและปกป้องสิทธิเสรีภาพของตนเองและผู้อื่น ยอมรับและเคารพความแตกต่างหลากหลาย พยายามที่จะเห็นอกเห็นใจช่วยเหลือและแบ่งปัน กับผู้อื่น รับผิดชอบและปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม ตามบทบาทหน้าที่ในฐานะพลเมืองใน ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข เคารพต่อสถาบันหลักของชาติ ติดตาม และตรวจสอบข้อมูลข่าวสาร เข้าร่วม กิจกรรมและร่วมเป็นอาสาสมัครในกิจกรรม สาธารณะประโยชน์ระดับโรงเรียนและชุมชน หาทางออกร่วมกันกับผู้เกี่ยวข้องในการ แก้ปัญหา โดยใช้กระบวนการปรึกษาหารือ ตามวิถีประชาธิปไตย	รู้จักและปกป้องสิทธิ เสรีภาพของตนเองและ ผู้อื่นเคารพในความหลาก หลายไม่กลั่นแกล้งเพื่อน ทางร่างกาย และวาจา ช่วยเหลือผู้อื่น ในสถานการณ์ต่าง ๆ ไม่ด่วนตัดสินผู้อื่น โดยใช้ อคติ แบ่งปันสิ่งของต่าง ๆ ของตนให้กับผู้อื่นตาม ความเหมาะสม	รับผิดชอบและปฏิบัติตน อย่างเหมาะสมตาม บทบาท หน้าที่ ระเบียบ กฎ กติกา ตลอดจน แนวปฏิบัติตามวิถี วัฒนธรรมของชุมชนและ ท้องถิ่นด้วยความเข้าใจ เคารพต่อสถาบันหลักของ ชาติ ในฐานะพลเมืองใน ระบอบประชาธิปไตย	ติดตามข่าวสารและ ตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับ เหตุการณ์ สถานการณ์ ปัญหาที่เกี่ยวข้อง กับตัวเอง โรงเรียน ชุมชน ท้องถิ่น และประเทศ เข้าร่วม กิจกรรมและ ร่วมเป็นอาสาสมัคร ในกิจกรรมสาธารณะ ประโยชน์ ระดับโรงเรียน หรือชุมชนที่เหมาะสม ตามวัย โดยคำนึงถึงผลดี และผลเสียที่จะเกิดขึ้น	หาทางออกร่วมกันกับ ผู้ที่เกี่ยวข้องใน การแก้ปัญหา ความขัดแย้งหรือทบทวน กฎ ระเบียบ กติกาใน ชั้นเรียน อย่างมีเหตุผล โดยใช้กระบวนการ ปรึกษาหารือตามวิถี ประชาธิปไตย

ระดับ	ค่านิยม บรรยายระดับ	พฤติกรรมบ่งชี้หลัก			
		พลเมืองรู้เคารพสิทธิ	พลเมืองรับผิดชอบ ต่อบทบาทหน้าที่	พลเมืองมีส่วนร่วม อย่างมีวิจารณ์ญาณ	พลเมืองผู้สร้าง การเปลี่ยนแปลง
6	รู้จักและปกป้องสิทธิเสรีภาพของตนเอง และ ผู้อื่น พยายามที่จะเห็นอกเห็นใจและช่วยเหลือ ผู้อื่น เคารพและปฏิบัติตามกฎกติกาทาง สังคม มีความรับผิดชอบต่อผลการกระทำตาม บทบาทหน้าที่พลเมืองประชาธิปไตย ติดตาม และประเมินความถูกต้องและน่าเชื่อถือของ ข้อมูล ริเริ่มและมีส่วนร่วมทางสังคมในประเด็น ที่สนใจระดับท้องถิ่นและประเทศ ด้วย จิตสาธารณะ กระตือรือร้นในการหาทางออก และร่วมสร้างการเปลี่ยนแปลงร่วมกันเกี่ยวกับ ประเด็นปัญหา โดยคำนึงถึงความเท่าเทียมเป็น ธรรมด้วยสันติวิธีและวิถีประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	รู้จักและปกป้องสิทธิ เสรีภาพของตนเองและ ผู้อื่น ไม่กลั่นแกล้งผู้อื่น ทั้งทางร่างกาย วาจา และความสัมพันธ์ทาง สังคม (Socialbullying) ให้เกียรติ และช่วยเหลือ ผู้อื่น ไม่ด่าว่าตัดสินผู้อื่น โดยใช้อคติ พยายามที่จะ เห็นอกเห็นใจผู้อื่น (Empathy) แบ่งปัน สิ่งของต่างๆของตนให้กับ ผู้อื่นตามความเหมาะสม	เคารพและปฏิบัติตาม กฎ กติกา ข้อตกลง และกฎหมาย อย่างเหมาะสมตาม บทบาท หน้าที่และ ความรับผิดชอบ ตลอดจน แนวปฏิบัติตามวิถี วัฒนธรรมที่มี ความหลากหลาย ในฐานะพลเมืองใน ระบอบประชาธิปไตย	ติดตามและประเมิน ความถูกต้องของข้อมูล ข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับ การเปลี่ยนแปลงทาง การเมือง เศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม และประเด็นปัญหาของ ท้องถิ่น ประเทศ ริเริ่ม และมีส่วนร่วม ทางสังคม ในประเด็นที่สนใจ ด้วยจิตสาธารณะ (Public Mind) โดยคำนึงถึงผลดี และผลเสียที่จะเกิดขึ้น	กระตือรือร้นในการหา ทางออกร่วมกันเกี่ยวกับ ประเด็นปัญหาและ ร่วมสร้างการเปลี่ยนแปลง ของท้องถิ่นหรือประเทศ โดยคำนึงถึง ความเท่าเทียมเป็นธรรม ด้วยสันติวิธีและวิถี ประชาธิปไตย
7	รู้จักและปกป้องสิทธิเสรีภาพของตนเองและผู้อื่น พยายามที่จะเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ทั้งในโลกจริง และโลกเสมือน ให้เกียรติช่วยเหลือผู้อื่น โดยไม่เลือกปฏิบัติ เคารพ และปฏิบัติตาม ตามกฎกติกาทางสังคม มีความรับผิดชอบต่อ	รู้จักและปกป้องสิทธิ เสรีภาพของตนเองและ ผู้อื่น ไม่กลั่นแกล้งผู้อื่น ทั้งทางร่างกาย วาจา และความสัมพันธ์ทาง	เคารพและปฏิบัติตาม ตามกฎ กติกา ข้อตกลง และกฎหมาย อย่างเหมาะสมตาม บทบาท หน้าที่และ	ติดตามและประเมินความ ถูกต้องและน่าเชื่อถือของ ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้อง กับการเปลี่ยนแปลง ทางการเมือง เศรษฐกิจ	กระตือรือร้นในการหา ทางออกร่วมกันเกี่ยวกับ ประเด็นปัญหา และริเริ่มในการสร้าง การเปลี่ยนแปลงของ

ระดับ	ค่านิยม บรรยายระดับ	พฤติกรรมบ่งชี้หลัก			
		พลเมืองรู้เคารพสิทธิ	พลเมืองรับผิดชอบ ต่อบทบาทหน้าที่	พลเมืองมีส่วนร่วม อย่างมีวิจารณญาณ	พลเมืองผู้สร้าง การเปลี่ยนแปลง
	<p>ต่อบทบาทหน้าที่พลเมือง ประชาธิปไตย ติดตาม และประเมินความถูกต้อง และน่าเชื่อถือของ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการ เปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรม ริเริ่ม และมีส่วนร่วมทางสังคม ในประเด็นที่สนใจ ระดับท้องถิ่นและประเทศ ด้วยจิตสาธารณะ กระตือรือร้นในการหาทางออก ร่วมกันและริเริ่ม ในการสร้างการเปลี่ยนแปลงของท้องถิ่น ภูมิภาค และประชาคมโลก เกี่ยวกับประเด็นปัญหา โดยคำนึงถึงความเท่า เทียมเป็นธรรม ด้วยสันติวิธีและวิถีประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข</p>	<p>สังคม และความสัมพันธ์ ในโลกไซเบอร์ (Cyber bullying) ให้เกียรติ พยายามที่จะเห็นอก เห็นใจผู้อื่นทั้งในโลกจริง และโลกเสมือน (Digital Empathy) ช่วยเหลือผู้อื่น โดยไม่เลือกปฏิบัติ</p>	<p>ความรับผิดชอบต่อ ตลอดจนแนวปฏิบัติ ตามวิถีวัฒนธรรมที่มี ความหลากหลาย ด้วยความเข้าใจ ในฐานะพลเมืองใน ระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข</p>	<p>สังคม วัฒนธรรม และประเด็นปัญหา ของท้องถิ่น ประเทศ ภูมิภาคและประชาคมโลก ริเริ่มและมีส่วนร่วมทาง สังคมในประเด็นที่ สนใจด้วยจิตสาธารณะ (Public Mind) โดยคำนึงถึงผลกระทบที่ จะเกิดขึ้นทั้งในระดับ ท้องถิ่น ภูมิภาค และประชาคมโลก</p>	<p>ท้องถิ่น ภูมิภาค และ ประชาคมโลก โดยคำนึงถึง ความเท่าเทียมเป็นธรรม ด้วยสันติวิธีและ วิถีประชาธิปไตย</p>
8	<p>ยึดมั่นในหลักสิทธิเสรีภาพและความเสมอภาค พยายามที่จะเห็นอกเห็นใจผู้อื่นทั้งในโลกจริง และโลกเสมือนบนพื้นฐานของการพึ่งพาอาศัย กันโดยปราศจากอคติ ใช้วิจารณญาณในการ ติดตามสถานการณ์และประเด็นปัญหา ริเริ่ม และมีส่วนร่วมทางสังคมในประเด็นที่หลากหลาย</p>	<p>เคารพสิทธิเสรีภาพของ ผู้อื่น ตระหนักในสิทธิ เสรีภาพของ ตนเอง ช่วยเหลือ ให้เกียรติ ผู้อื่น ไม่เลือกปฏิบัติและ</p>	<p>เคารพและปฏิบัติตาม กฎ กติกา และกฎหมาย ตามบทบาทหน้าที่และ ความรับผิดชอบต่อ พลเมืองในระบอบ ประชาธิปไตยอันมี</p>	<p>ใช้วิจารณญาณใน การติดตามสถานการณ์ บ้านเมือง นโยบาย ภาครัฐ การเปลี่ยนแปลง ทางสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจรวมทั้ง</p>	<p>กระตือรือร้นในการร่วม สร้างการเปลี่ยนแปลง เชิงบวกเกี่ยวกับ ประเด็นปัญหาของ ท้องถิ่น ภูมิภาค และประชาคมโลก</p>

ระดับ	คำนิยาม บรรยายระดับ	พฤติกรรมบ่งชี้หลัก			
		พลเมืองรู้เคารพสิทธิ	พลเมืองรับผิดชอบ ต่อบทบาทหน้าที่	พลเมืองมีส่วนร่วม อย่างมีวิจารณญาณ	พลเมืองผู้สร้าง การเปลี่ยนแปลง
	ระดับภูมิภาคและประชาคมโลก ด้วยจิตสาธารณะและสำนึกสากล กระจื่อร้อย ในการร่วมสร้างการเปลี่ยนแปลงเชิงบวก เกี่ยวกับประเด็นปัญหาของท้องถิ่น ด้วยค่านิยมประชาธิปไตย	เห็นอกเห็นใจผู้อื่น ทั้งในโลกจริง และโลกเสมือน (Digital Empathy) บนพื้นฐาน ของการพึ่งพาอาศัยกัน โดยปราศจากอคติ	พระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข ด้วยความเข้าใจและ ยอมรับในความแตกต่าง หลากหลายของ สังคมไทย	ประเด็นปัญหาระดับ ท้องถิ่น ภูมิภาค ริเริ่ม และมีส่วนร่วมทาง สังคมในประเด็นที่ หลากหลายด้วย จิตสาธารณะ (Public Mind) โดย คำนึงถึง ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นทั้ง ในระดับท้องถิ่น ภูมิภาค และประชาคมโลก	ค่านิยมประชาธิปไตย และ แนวทางสันติวิธี
9	ยึดมั่นในหลักสิทธิเสรีภาพและความเสมอภาค เคารพและปฏิบัติตามกฎ กติกาทางสังคม พยายามที่จะเห็นอกเห็นใจผู้อื่นทั้งในโลกจริง และโลกเสมือนบนพื้นฐานของการพึ่งพากัน โดยปราศจากอคติ ไม่เลือกปฏิบัติ มีความ รับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่พลเมือง ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็น ประมุข ยอมรับความแตกต่างหลากหลาย ใช้	เคารพสิทธิเสรีภาพของ ผู้อื่น ตระหนักใน สิทธิเสรีภาพ ของตนเอง ทั้งในโลกจริงและ โลกเสมือน (Digital Empathy) ช่วยเหลือ ให้เกียรติ และเห็นอกเห็นใจผู้อื่น	เคารพและปฏิบัติตามกฎ กติกา และกฎหมาย ตามบทบาท หน้าที่และ ความรับผิดชอบต่อ ของพลเมืองในระบอบ ประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์	ใช้วิจารณญาณใน การติดตามสถานการณ์ บ้านเมือง นโยบาย ภาครัฐ การเคลื่อนไหว ทางสังคม และการเมือง ของพลเมือง การเปลี่ยนแปลงทาง สังคม วัฒนธรรมและ	กระจื่อร้อยในการร่วม สร้างการเปลี่ยนแปลงเชิง บวก เกี่ยวกับประเด็น ปัญหาของท้องถิ่น ภูมิภาคและประชาคมโลก ด้วยความเชื่อมั่นในสังคม ที่เท่าเทียมเป็นธรรม ค่านิยมประชาธิปไตย

ระดับ	คำนิยาม บรรยายระดับ	พฤติกรรมบ่งชี้หลัก			
		พลเมืองรู้เคารพสิทธิ	พลเมืองรับผิดชอบ ต่อบทบาทหน้าที่	พลเมืองมีส่วนร่วม อย่างมีวิจารณญาณ	พลเมืองผู้สร้าง การเปลี่ยนแปลง
	<p>วิจาร์ณญาณในการติดตามสถานการณ์และประเด็นปัญหา ริเริ่มและมีส่วนร่วมทางสังคม ในประเด็นที่หลากหลายระดับภูมิภาคและประชาคมโลก ด้วยจิตสาธารณะและสำนึกสากล กระตือรือร้นในการร่วมสร้างการเปลี่ยนแปลงเชิงบวก เกี่ยวกับประเด็นปัญหาของท้องถิ่น ด้วยความเชื่อมั่นในสังคมที่เท่าเทียมเป็นธรรม ค่านิยมประชาธิปไตย และแนวทางที่ไม่เกิดความรุนแรงต่อสังคมและต่อตัวเอง</p>	<p>(Empathy) บนพื้นฐานของการพึ่งพาอาศัยกัน โดยปราศจากอคติ ไม่เลือกปฏิบัติ (Non-Discrimination) เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ</p>	<p>ทรงเป็นประมุข ด้วยความเข้าใจ และยอมรับในความแตกต่าง หลากหลายของสังคมไทยและ ประชาคมโลก</p>	<p>เศรษฐกิจ รวมทั้งประเด็นปัญหา ระดับท้องถิ่น ภูมิภาค และ ประชาคมโลก ริเริ่มและมีส่วนร่วมทางสังคมในประเด็นที่หลากหลาย ด้วยจิตสาธารณะ (Public Mind) และสำนึกสากล (Global Mindedness) โดยคำนึงถึงประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นทั้งในระดับ ชุมชน สังคม และประชาคมโลก</p>	<p>และแนวทางที่ ไม่เกิดความรุนแรงต่อสังคมและต่อตัวเอง</p>
10	<p>ยึดมั่นและปกป้องในหลักสิทธิเสรีภาพ และความเสมอภาค สื่อสารผ่านช่องทางสาธารณะระดับภูมิภาคและประชาคมโลก ด้วยจิตสาธารณะ สำนึกสากล ด้วยความเชื่อมั่น</p>	<p>เคารพและปกป้องสิทธิเสรีภาพ ของผู้อื่น ตระหนักในสิทธิเสรีภาพ ของตนเอง ช่วยเหลือ</p>	<p>เคารพและปฏิบัติตามกฎ กติกา และกฎหมาย ตามบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบ</p>	<p>ใช้วิจาร์ณญาณในการติดตามสถานการณ์ บ้านเมือง นโยบาย ภาครัฐราชการเคลื่อนไหว</p>	<p>กระตือรือร้น มีบทบาทนำ หรือเป็นต้นแบบในการร่วมสร้างการเปลี่ยนแปลงเชิงบวก</p>

ระดับ	ค่านิยม บรรยายระดับ	พฤติกรรมบ่งชี้หลัก			
		พลเมืองรู้เคารพสิทธิ	พลเมืองรับผิดชอบ ต่อบทบาทหน้าที่	พลเมืองมีส่วนร่วม อย่างมีวิจาร์ณญาณ	พลเมืองผู้สร้าง การเปลี่ยนแปลง
	ในสังคมที่เท่าเทียมเป็นธรรม ค่านิยม ประชาธิปไตย และแนวทางที่ไม่เกิดความรุนแรง ต่อสังคมและต่อตัวเองแนวทางสันติวิธี	ให้เกียรติ และเห็นอก เห็นใจผู้อื่น ทั้งในโลกจริง และโลกเสมือน (Digital Empathy) บนพื้นฐาน ของการพึ่งพาอาศัยกัน โดยปราศจากอคติ ไม่เลือกปฏิบัติ (Non- Discrimination) เพื่อการ อยู่ร่วมกันอย่างสันติ	ของพลเมืองในระบอบ ประชาธิปไตย อันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็น ประมุข ด้วยความเข้าใจ และยอมรับใน ความแตกต่างและ แสดงออกซึ่งความเคารพ ในความหลากหลายของ สังคมไทยและประชาคม โลก	ทางสังคมและการเมือง ของพลเมือง การเปลี่ยนแปลง ทางสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ รวมทั้ง ประเด็นปัญหาระดับ ท้องถิ่น ภูมิภาค และประชาคมโลก ริเริ่มและมีส่วนร่วม ทางสังคมในประเด็น ที่หลากหลายและสื่อสาร ผ่านช่องทางสาธารณะ ด้วยจิตสาธารณะและ สำนึกสากล โดยคำนึงถึง ประโยชน์ที่จะเกิดขึ้น ทั้งในระดับชุมชน สังคม และประชาคมโลก	เกี่ยวกับ ประเด็นปัญหา ของท้องถิ่น ภูมิภาค และประชาคมโลก ด้วยความเชื่อมั่นในสังคม ที่เท่าเทียมเป็น ธรรม ค่านิยมประชาธิปไตยและ แนวทางที่ไม่เกิด ความรุนแรงต่อสังคม และต่อตัวเอง

คณะผู้จัดทำหลักสูตร

1. นายสมโภช อินทปัญญา ผู้อำนวยการโรงเรียนนงคราญ
2. นายเรวัต งามบุรงค์ รองผู้อำนวยการโรงเรียนนงคราญ
3. นางสาวณัฐชยา คงคาทิพย์ ครูโรงเรียนนงคราญ
4. นายชัยวัฒน์ วงกวน ครูโรงเรียนนงคราญ
5. นางสาวศุภรสมิ์ วิชัยรัตน์ ครูโรงเรียนนงคราญ
6. นายเทพพิทักษ์ เทพรักษา ครูโรงเรียนนงคราญ
7. นางสาวณัฐชยา กิจสุภักดิ์กรมย์ ครูโรงเรียนนงคราญ
8. นางสาวศิริวรรณ ดวงจะโปะ ครูโรงเรียนนงคราญ
9. นายราชันย์ บุตรดี ครูโรงเรียนนงคราญ

โรงเรียนองค์รักษ์ จังหวัดนครนายก

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปราจีนบุรี นครนายก